

1. సూరహ్ అల్-ఫాతిహ్

ఈ సూరహ్ తో దివ్యఖురఆన్ ప్రారంభమవుతుంది. కావున దీనికి **ఆరంభ సూరహ్** (ఫాతిహ్ తుల్-కీతాబ్) అనే పేరు ఇవ్వబడింది. ఇది మక్కా సూరహ్. ఇందులో 7 ఆయతులు ఉన్నాయి. నమాజ్ లోని ప్రతి రక'అత్ ప్రారంభంలో ఇది విధిగా పఠించబడుతుంది, కాబట్టి ఇది తరచుగా పఠించబడే ఏడు ఆయతులు (అన్-సబా' అల్-ముసా'ని), అని కూడా అనబడుతుంది. దీనికి వేరే పేర్లు కూడా ఉన్నాయి దివ్యగ్రంథ సారం (ఉమ్ముల్-కీతాబ్, ప్రశంసల సూరహ్ (సూరతుల్-హద్ద్), ఖురఆన్ పునాది (అసా'న్' అల్-ఖురఆన్), ఉత్తమమైన ఖురఆన్ (అల్-ఖురఆన్ అల్-అ'జీమ్), స్వస్థత (అహ్మీహ్), ప్రార్థన (అ'స్సలాహ్) మొదలైనవి. సూరహ్ లకు ఇవ్వబడిన పేర్లు దివ్య ఖురఆన్ యొక్క భాగాలు కావు. ఇవి సూరహ్ లను గుర్తించటానికి ఇవ్వబడిన పేర్లు మాత్రమే.

దైవప్రవక్త ('సలస) ప్రవక్తగా ఎన్నుకోబడిన తరువాత, మదీనా మునవ్వరాకు వలసపోక ముందు 13 సంవత్సరాలలో అవతరింపజేయబడిన సూరహ్ లన్నీ మక్కా సూరహ్ లు మరియు వలస పోయిన తరువాత అవతరింపజేయబడిన సూరహ్ లన్నీ మదీనా సూరహ్ లు అనబడతాయి. అవి ఏ ప్రాంతంలో అవతరింపజేయబడినా సరే!

1. అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణా ప్రదాత అయిన అల్లాహ్¹ పేరుతో.²

1) అల్లాహ్ (1) Allah : సుబ్ హానహు వ త'అలా అనేది సర్వస్వస్థితకర్త, మహోన్నతుడు సర్వ చోషకుడు అయిన విశ్వప్రభువు యొక్క పేరు. ఈ పేరుతో ఆయనను తప్ప మరెవ్వరినీ పిలువ రాదు. దీనికి సరిసమానమైన పదం వేరే భాషలలో లేదు, ఫార్సీ భాషలోని 'ఖుదా అనే పదం తప్ప. ఇది ఒక ప్రత్యేకమైన విశేషపదం. ఈ పదానికి బహువచనంగానీ, స్త్రీలింగంగానీ లేవు. అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క స్వస్థమైన నిర్వచనం కొరకు చూ. సూరహ్ అల్-ఇ'ఖ్షా'న్ (112).

2) చాలామంది వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయంలో, ఈ ఆయత్, సూరహ్ అల్-ఫాతిహ్ యొక్క భాగం. సూరహ్ అన్-నబ్లీ (27:30)లో ఇది ఒక ఆయత్ రూపంలో కూడా ఉంది. ప్రతి మంచి పనికి ముందు బిస్మిల్లా హిల్లాహ్ మా నిర్లహీమ్, చదవాలి. ఉదా: బోజనానికి ముందు, వ'దూ' చేసేటప్పుడు. ఖురఆన్ పఠించటం ప్రారంభించే టప్పుడు బిస్మిల్లా

2. సర్వ లోకాలకు ప్రభువైన³ అల్లాహ్

హిల్లాహ్ మా నిర్లహీమ్ కు ముందు అ'ఉజ్ బిల్లాహి మిన్నహుమ్ తా నిర్లహీమ్ శపింద (బహిష్కరించ) బడిన పైతాన్ నుండి రక్షించబడటానికి నేను అల్లాహ్ (సు.త.) శరణు వేడుకుంటున్నాను తప్పక చదవాలి. (చూడండి, అల్లాహుత్ అలా ఆదేశం, (16:98). దివ్యఖురఆన్ మానవులకు మార్గదర్శిని మరియు హృదయాలకు స్వస్థతనిచ్చేది. పైతాన్ మార్గభ్రష్టత్వానికి మరియు దురాచారాలకు ప్రోత్సహిస్తాడు. కావున శపింద (బహిష్కరించ) బడిన పైతాన్ మరియు అతడి అనుచర మూకలు రేకెత్తించే కలతల నుండి కాపాడుకోవ టానికి అల్లాహు త'అలా శరణు వేడుకోవాలి.

ఈ ఇస్తి'అజ్ హ్ దివ్యఖురఆన్ యొక్క భాగం కాదనటంలో ఇస్లామీయ శాస్త్రవేత్తలందరూ ఏకీభవిస్తున్నారు. కాబట్టి ఇది దివ్యఖురఆన్ లో వ్రాయబడలేదు.

3) రబ్బున్: ప్రభువు, అనే పదానికి తెలుగులో సరితూగే పదం లేదు. దీనికి సర్వలోకాల ఏకైక

మాత్రమే సమస్త స్తోత్రాలకు అర్హుడు.⁴

3. అనంత కరుణామయుడు, అపార కరుణా ప్రదాత.⁵

4. తీర్చుదినానికి⁶ స్వామి.⁷

ప్రభువు, వాటి సృష్టికర్త, పోషకుడు, సంరక్షకుడు, యజమాని, సర్వవరప్రదాత అనే అర్థాలున్నాయి. చాలా వరకు తెలుగు అనువాదాలలో వాడినట్లు ఈ అనవాదంలో కూడా ప్రభువు అనే పదమే వాడబడింది.

4) 'హదీస్'లో వచ్చింది: లా ఇలాహ ఇల్లాహ్ - అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు, అతి ఉత్తమమైన జి'త్ (Meditation), జ్ఞాపిక, స్మరణ, ధ్యానం మరియు అల్-హమ్దు లిల్లాహ్ సమస్త స్తోత్రాలకు అర్హుడు అల్లాహు త'ఆలా మాత్రమే, అతి ఉత్తమమైన దు'ఆ' ప్రార్థన (తిర్మిజీ, నసాయి' మొదలైన వారు).

5) అర్-ర'హీమ్ (2): *The Most Gracious*, అనంత కరుణామయుడు. అంటే ఇహ లోకంలో భేద భావాలు లేకుండా అందరికీ ఎల్లప్పుడు కరుణను పంచేవాడు. అర్-ర'హీమ్ (3): *The Most Merciful*, అపార కరుణాప్రదాత. అంటే పరలోకంలో కేవలం ఆయనను విశ్వసించిన వారికే అపార కరుణాప్రదాత, అని కొందరు వ్యాఖ్యానించారు. The Dispenser of Grace, ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

6) యౌమద్దీన్: తీర్చుదినం, అంటే పునరుత్థాన దినం. ఆ దినపు యజమాని కేవలం ఆ ఒకే ఒక్క ఆరాధ్యదేవుడైన అల్లాహ్ (సు.త.) మాత్రమే. ఆ రోజు ప్రతి వానికి, తన కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఎవ్వరికీ ఏ విధమైన అన్యాయం జరుగదు. ఆ రోజు, అల్లాహుత'ఆలా అనుమతించిన వాడు తప్ప మరెవ్వరికీ మాట్లాడే హక్కు ఉండదు. వారు దైవదూతలు గానీ లేక ప్రవక్త ('అలైహిమ్

5. మేము నిన్నే ఆరాధిస్తున్నాము మరియు నీ సహాయాన్నే అర్థిస్తున్నాము.⁸

సు.)లు గానీ కావచ్చు. వారు అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతించిన వారి కొరకు మాత్రమే సిఫారసు చేస్తారు.

7) మాలిక్: *Master, Owner*, ప్రతిదాని నిజ స్వామి యజమాని, కర్త, పెద్ద, నాయకుడు అనే అర్థాలున్నాయి. చూడండి, 20:114 వ్యాఖ్యానం-63.

8) 'ఇబాదతున్: ఆరాధన, అంటే ఒకరి ప్రసన్నత కొరకు అత్యంత వినయ విధేయత, నమ్రత మరియు భీతిని ప్రదర్శించటం. ఇది కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) కొరకు మాత్రమే తగినది. మానవుడు కేవలం ఆ ఒకే ఒక్క ఆరాధ్య దైవం అయిన అల్లాహుత'ఆలాను మాత్రమే ఆరాధించాలి. మరియు ప్రతి విషయం, ప్రతి కార్యంలో కేవలం ఆయన సహాయాన్నే అర్థించాలి.

తౌహీద్: మూడు విధాలు.

(1) తౌహీద్ అర్-రుబూబియ్యహ్: ఏకైక ప్రభువు అల్లాహ్ (సు.త.) అని విశ్వసించటం. సర్వాన్ని సృష్టించిన వాడు, దాని అధిపతి, సర్వ వ్యవహారాలను నడిపించే వాడు మరియు పోషకుడు కేవలం ఆ ఏకైక ప్రభువు అయిన అల్లాహుత'ఆలా మాత్రమే అని, విశ్వసించడం. కాని బహుదైవారాధకులు (ముష్రికులు) దీనిని నమ్మి కూడా ఆయనకు సాటి కల్పిస్తున్నారు. ఎంత తప్పుడు మార్గంలో పడి ఉన్నారు వారు! చూడండి, 10:31, 39:38, 23:84-89.

(2) తౌహీద్ అల్-ఉలూహియ్యహ్: ప్రతి విధమైన ఆరాధనకు అర్హుడు కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) మాత్రమే. ఆరాధన అంటే అల్లాహుత'ఆలా ప్రీతి లేక భయం కొరకు చేసే ప్రతి కార్యం. కావున, నమాజ్, ఉపవాసం, 'జకాత్ మొదలైనవి, ఆ గొప్ప శక్తి అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రీతి కొరకే చేయటం. ఆరాధన

6. మాకు ఋజుమార్గం⁹ వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేయి.

7. నీవు అనుగ్రహించిన¹⁰ వారి మార్గం

లన్నింటికీ అర్హుడు, కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) అని విశ్వసించటం.

(3) తౌహీద్ అల్-అస్మా'వస్సీఫాత్ అల్లాహు త'ఆలా పేర్లు మరియు గుణవిశేషాల ఏకత్వం. ఖుర్ఆన్ మరియు 'హదీస్'లలో వివరించబడిన అల్లాహ్ (సు.త.) పేర్లు మరియు గుణవిశేషాలను ఏ విధమైన మార్పు చేయకుండా విశ్వసించడం. అల్లాహుత'ఆలా తప్ప ఇతరులను ఈ గుణవిశేషాలతో సంబంధించరాదు. అల్లాహ్ (సు.త.) మరియు ఆయన ప్రవక్త ('స'అ.స.) వివరించిన పేర్లు మరియు గుణవిశేషాలతో తప్ప ఇతర పేర్లతో ఆయనను సంబంధించరాదు.

9) ఋజుమార్గం అంటే, అంతులేని సర్వ సుఖ సంతోషాలుగల శాశ్వత స్వర్గాన్ని పొందే మార్గం. దానిని పొందటానికి మానవుడు తన ఆరాధనను కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.)కే ప్రత్యేకించుకొని, సత్కార్యాలు చేయాలి. అల్లాహ్ (సు.త.)ను తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధ్య దైవాలగా చేసుకోరాదు.

10) అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహించిన వారి మార్గం అంటే, దైవప్రవక్తల, వారిని అనుసరించిన సత్పురుషుల మరియు పుణ్యపురుషుల మార్గం. వారు సన్మార్గం పొంది, దానిపైనే నడిచారు. అదే అల్లాహ్ (సు.త.) కు విధేయులవటం (ఇస్లాం). అదే స్వర్గానికి అర్హులు చేసే మార్గం. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశం: "మరియు ఎవరు అల్లాహ్ (సు.త.) కు, మరియు ప్రవక్తకు విధేయులై ఉంటారో, అలాంటి వారు అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహం పొందిన ప్రవక్తలతోనూ, సత్యవంతులతోనూ, అల్లాహ్ (సు.త.) ధర్మం కొరకు ప్రాణాలు కోల్పోయిన అమర వీరుల (షహీద్) తోనూ, సద్వర్తనులతోనూ చేరి

మాత్రమే (చూపు) నీ ఆగ్రహానికి¹¹ గురి అయిన వారి (మార్గం కానీ) లేక మార్గభ్రష్టులైన వారి (మార్గం కానీ) కాదు.

*****

ఉంటారు. మరియు అలాంటి వారి సాంగత్యం ఎంతో మేలైనది." (4:69)

11) మూద్గాబి 'అల్లహీమ్: అల్లాహ్ (సు.త.) ఆగ్రహానికి గురైనవారు అంటే - యూదులు. ఎందుకంటే వారు బుద్ధిపూర్వకంగా సన్మార్గాన్ని త్యజించారు. దివ్య సూచనలను మార్చారు. 'జు'బైర్ ('అ.స.)ను, అల్లాహ్ (సు.త.) కుమారుడు అన్నారు. తమ విద్యాంసులకు (అ'హ్యరలకు) ధర్మ సమ్మతం ('హాలా) మరియు నిషిద్ధం ('హరామ్) చేసి హక్కు ఉండన్నారు.

'దాల్లీస్: మార్గభ్రష్టులైన వారు అంటే క్రైస్తవులు. ఎందుకంటే వారు 'ఊసా మసీ'హ్ (ఏసూ క్రీస్తు 'అ.స.)ను అల్లాహ్ (సు.త.) కుమారుడు అని కొందరు మరియు ముగ్గురు ఆరాధ్య దైవాల (Trinity)లో ఒకరు అని మరికొందరు అన్నారు, (ఫ'త్తీ అల్-ఖదీర్).

ఆమీన్: ఓ అల్లాహ్ (సు.త.)! మా దు'ఆ ('ప్రార్థన) ను అంగీకరించు. సూరహ్ అల్-ఫాతిహా తరువాత ఆమీన్ అనటాన్ని దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) ఎంతో ప్రాధాన్యత నిచ్చారు మరియు ఎంతో ఉత్తమమైనదని అన్నారు. దీనిని ముందు నిలిచి నమా'జ్ చేయించే వాడు (ఇమామ్) మరియు ఇమామ్ వెనుక నమా'జ్ చేసేవారు (ముఖ్దేలు) అందరూ అనాలి. పెద్ద స్వరంతో చదివే నమా'జ్లో పెద్ద స్వరంతో అనాలి (ఇబ్నె-మాజా, ఇబ్నె-కసీ'ర్).

***

2. సూరహ్ అల్-బఖరహ్

ఈ సూరహ్ లో ఆవు యొక్క ప్రస్తావన 67-73 ఆయతులలో వచ్చింది. కావున ఇది, ఆవు ప్రస్తావన ఉన్న సూరహ్ అని అనబడుతుంది. ఇందులో 286 ఆయతులున్నాయి. ఇది మదీనాలో మొదటి రెండు సంవత్సరాలలో అవతరింపజేయబడింది. ఆయత్ 255, ఆయతుల్ కుర్సీ అనబడుతుంది, ఆయత్ 281, చిట్టచివర అవతరింపజేయబడింది. ఆయత్ 282, ఆయత్ - ఆద్దేన్ అనబడుతుంది. ఇది అన్ని ఆయత్ ల కంటే పెద్దది. ఏ ఇంట్లో ఈ సూరహ్ ప్రతిరోజూ చదువబడుతుందో, ఆ ఇంట్లో నుండి ఖైతాన్ పారిపోతాడు. ('స. ముస్లిం). కొందరు ధర్మవేత్తల అభిప్రాయంలో దీనిలో వేయి వార్తలు, వేయి ఆజ్ఞలు మరియు వేయి నిషేధాజ్ఞలు ఉన్నాయి. (ఇబ్నె-కసీర్)

అసంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలీస్-లామ్-మీమ్.¹
  2. ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) ఒక దివ్య గ్రంథం; ఇందులో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. దైవభీతి² గలవారికి ఇది మార్గదర్శకత్వము.
  3. (వారికి) ఎవరైతే అగోచర యధార్థాన్ని³ విశ్వసిస్తారో, నమాజు స్థాపిస్తారో⁴ మరియు మేము ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి (మా మార్గంలో) ఖర్చుచేస్తారో.⁵
  4. మరియు ఎవరైతే (ఓ ముహమ్మద్!) నీపై అవతరింపజేయబడిన దానిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను)⁶ మరియు నీకు షూర్వం అవతరింపజేయబడిన వాటిని (దివ్య గ్రంథాలను) విశ్వసిస్తారో మరియు పరలోక జీవితాన్ని దృఢంగా నమ్ముతారో!
  5. అలాంటి వారే తమ ప్రభువు (చూపిన) సన్మార్గంలో ఉన్నవారు మరియు అలాంటి వారే సాఫల్యం పొందేవారు.
  6. నిశ్చయంగా, సత్యతీరస్సార్గులను (ఓ ముహమ్మద్!) నీవు హెచ్చరించినా, హెచ్చరించక పోయినా ఒకటి, వారు విశ్వసించే వారు
- 1) ఈ అక్షరాలను 'ముఖ్తళాత్' అంటారు. ఈ అక్షరాల సముదాయం దివ్యఖుర్ఆన్ అద్భుత సూచనలలో ఒకటి. వాటి అర్థం, ఉద్దేశ్యం అల్లాహుత ఆలాకు తప్ప మరెవరికీ తెలియదు.
- 2) అల్-ముఖ్తళీను: దైవభీతి గలవారు, అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) యందు భయభక్తులు కలిగి ఆయన (సు.త.) ఆదేశాలను అనుసరించే వారు.
- 3) 'గైబున్: అగోచర యధార్థం, అంటే, మానవ ఇంద్రియాలకు మరియు జ్ఞానానికి గోప్యంగా ఉన్న సత్యాలు. అంటే అల్లాహ్ (సు.త.)ను దైవదూత ('అ.స.)లను ఆయన (సు.త.) గ్రంథాలను, ఆయన (సు.త.) ప్రవక్తలను, పునరుత్థానదినాన్ని, స్వర్గ-నరకాలను మొదలైన వాటిని విశ్వసించడం.
- 4) నమాజ్ స్థాపించడం అంటే, ప్రతిదినము ఐదుసార్లు నిర్ణీత సమయాలలో అల్లాహ్ (సు.త.), దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస) కు నేర్పిన విధంగా నమాజ్ చేయడం. ('స. బు. పు.1, 'హ. 702, 703, 704, 723, 786, 787).
- 5) 'జకాతున్: అంటే, ఒక సంవత్సరం వరకు జమ ఉన్న, ధన సంపత్తుల నుండి ప్రతి సంవత్సరం, ఒక ప్రత్యేక శాతం విధిగా ఇవ్వ వలసిన దానం. ఇది ఇస్లాం ధర్మంలోని ఐదు విధులలో ఒకటి.
- 6) 'జకాత్, ముస్లిం సమాజపు ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగు పరచటానికి, సమాజంలో ఎవ్వడు కూడా నిరాధారంగా లేకుండా ఉండటానికి నియమించబడిన, ఒక ఉత్తమమైన ధార్మిక మరియు సాంఘిక నియమం, ('స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పు.2, అధ్యాయం-24).
- 6) 'అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె-ఉమర్ (ర'ది.'అ.) కథనం, మహాప్రవక్త ('స'అ.స.) ప్రవచనం: "ఇస్లాం ఈ ఐదు ప్రధాన సిద్ధాంతాలపై ఆధారపడి ఉంది. అవి: (1) అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడు మరియు ముహమ్మద్" ('స'అ.స.), అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ప్రవక్త అనే ధృఢ విశ్వాసం ప్రకటించటం, (2) రోజుకు ఐదుసార్లు విధిగా నమాజ్ చేయటం, (3) విధిదానం ('జకాత్) చెల్లించటం, (4) రమ్-దాన్ నెలలో ఉపవాస ముండటం, (5) శారీరక మరియు ఆర్థిక స్తోమతఉంటే జీవితంలో ఒకసారి 'హజ్జ్ చేయటం.' " ('స. బు'ఖారీ, పు-1, 'హ. 7).

కారు.

7. అల్లాహ్ వారి హృదయాల మీద మరియు వారి చెవుల మీద ముద్రవేశాడు.⁷ మరియు వారి కన్నుల మీద తెరపడి ఉన్నది. మరియు వారి కొరకు ఘోరమైన శిక్ష ఉంది.

8. మరియు ప్రజలలో కొందరు: “మేము అల్లాహ్ నూ మరియు అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించాము.” అని, అనే వారున్నారు. కానీ (వాస్తవానికి) వారు విశ్వసించేవారు కారు.

9. వారు, తాము అల్లాహ్ నూ మరియు విశ్వసించిన వారినీ మోసగిస్తున్నారని (అనుకుంటున్నారు); కానీ వారు తమను తాము తప్ప మరెవ్వరినీ మోసగించటం లేదు, కానీ వారది గ్రహించటం లేదు!

10. వారి హృదయాలలో రోగముంది.⁸ కాబట్టి అల్లాహ్ వారి రోగాన్ని మరింత అధికం చేశాడు. మరియు వారు అసత్యం పలుకుతూ ఉండటం వలన, వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంది.

11. మరియు: “భువిలో కల్లోలం⁹ రేకెత్తించ కండి.” అని వారితో అన్నప్పుడు; వారు: “మేము సంస్కర్తలము మాత్రమే!” అని అంటారు.

12. జాగ్రత్త! నిశ్చయంగా, (భువిలో) కల్లోలం రేకెత్తిస్తున్నవారు వీరే, కానీ వారది గ్రహించటం లేదు.

13. మరియు: “ఇతర జనులు విశ్వసించి నట్లు మీరూ విశ్వసించండి.” అని, వారితో అన్నప్పుడు వారు: “మూర్ఖులు విశ్వసించినట్లు మేమూ విశ్వసించాలా?” అని జవా బిస్తారు. జాగ్రత్త! వాస్తవానికి వారే మూర్ఖులు, కానీ వారికది తెలియదు.

14. మరియు విశ్వాసులను కలిపి నపుడు, వారు: “మేము విశ్వసించాము.” అని అంటారు. కానీ, తమ పైతానుల (దుష్ట నాయకుల) దగ్గర

7) ఇది వారి సత్యతీర్కారానికి ఫలితంగా. అల్లాహుత'ఆలా బలవంతంగా ఎవరిని కూడా తప్పుదారిలో వేయడు, (చూడండి, 2:26 వ్యాఖ్యానం-19).

8) అంటే సత్యాన్ని నమ్మలేకపోవటం మరియు దుర్బుద్ధి.

9) ఫసాద్. అంటే కల్లోలం, సంక్షోభం, ఉపద్రవం, అశాంతి, కలహాలు అనే అర్థాలున్నాయి.

ఏకాంతంలో ఉన్నప్పుడు వారు: “నిశ్చయంగా, మేము మీతోనే ఉన్నాము కేవలం (వారి) ఎగతాళి చేస్తున్నాము.” అని అంటారు.

15. అల్లాహ్ వారి ఎగతాళి చేస్తున్నాడు మరియు వారి తలబిరుసుతనాన్ని హెచ్చిస్తున్నాడు, (అందులో వారు) అంధులై తిరుగుతున్నారు;

16. ఇలాంటి వారే, సన్మార్గానికి బదులుగా దుర్మార్గాన్ని కొనుక్కున్న వారు; కానీ వారి బీరం వారికి లాభదాయకం కాలేదు మరియు వారికి మార్గదర్శకత్వమూ దొరకలేదు.

17. వారి ఉపమానం¹⁰ ఇలా ఉంది.¹¹ ఒక వ్యక్తి అగ్నిని వెలిగించగా, అది పరిసరాలను ప్రకాశింపజేసిన తరువాత అల్లాహ్ వారి వెలుగును తీసుకొని వారిని అంధకారంలో విడిచి పెట్టడం వల్ల, వారు ఏమీ చూడలేక పోతారు.

18. (వారు) చెవిటివారు, మూగవారు, గ్రుడ్డి వారు, ఇకవారు (ఋజుమార్గానికి) మరలిరాలేదు.

19. లేక, (మరొక ఉపమానం): ఆకాశం నుండి ఘోరంగా వర్షం కురుస్తున్నది; చిమ్మ చీకట్లలో ఉరుములు, మెరుపులు మెరుస్తున్నాయి. ఆ ఉరుముల భీకర ధ్వని విని, మృత్యుభయంచేత వారు తమ వ్రేళ్ళను చెవులలో దూర్చుకుంటున్నారు. మరియు

10) మస'లున్. అంటే ఉపమానం, పోలిక, సాదృశ్యం, దృష్టాంతం అనే అర్థాలున్నాయి.

11) 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-మన్'ఉద్ (ర'ది.'అ.) కథనం (ఫ'త్త్ అల్-ఖదీర్): మహాప్రవక్త ('స.'అ.స), మదీనాకు వచ్చిన తరువాత విశ్వసించిన వారిలో కొందరు కాపట్యానికి లోనవుతారు. అంటే వారు ఇస్లాం వెలుగును పొందిన తరువాత దానిని విడిచి మరల అంధకారంలో చిక్కుకుపోతారు. ఆ విషయం ఈ విధంగా బోధించబడింది. ఒక వ్యక్తి రాత్రిలో ఎడారిలో మంట వెలిగించి కాపుకుంటాడు. అది వారి పరిసరాలను వెలిగిస్తుంది. కానీ ఆ అగ్ని ఆరిపోగానే వారు మళ్ళీ అంధకారంలో చిక్కుకుంటారు. ఏమీ చూడలేక పోతారు. అదే విధంగా బాహ్యంగా మాత్రమే ఇస్లాం స్వీకరించిన వారి హృదయాలు అంధకారంలో ఉండిపోతాయి. వారు ఇస్లాం వెలుగును పొందిన తరువాత కూడా అంధకారంలోనే ఉండిపోతారు.

అల్లాహ్ సత్య తిరస్కారులను అన్నివైపుల నుండి ఆవరించి ఉన్నాడు.¹²

20. ఆ మెరుపు వారి దృష్టిని ఇంచు మించు ఎగురవేసుకు పోయినట్లుంటుంది. ప్రతిసారి అది మెరిసినప్పుడు, వారు ముందుకు నడుస్తారు మరియు వారిపై చీకటి క్రమ్ముకొనగానే వారు ఆగిపోతారు. మరియు అల్లాహ్ కోరితే వారి వినికీడిన మరియు వారి చూపునూ తొలగించే వాడు.¹³ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.¹⁴

21. ఓ మానవులారా! మిమ్మల్ని మరియు మీకు పూర్వం వారిని సృష్టించిన మీ ప్రభువు (అల్లాహ్)నే ఆరాధించండి, తద్వారా మీరు భక్తపరులు కావచ్చు!¹⁵

22. ఆయన (అల్లాహ్)యే మీ కొరకు భూమిని పరుపుగాను మరియు ఆకాశాన్ని కప్పుగాను చేశాడు. మరియు ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించి, తద్వారా మీకు జీవనోపాధిగా ఫలాలను (పంటలను) ఉత్పత్తి చేశాడు! కావున ఇది తెలుసుకొని కూడా, మీరు ఇతరులను అల్లాహ్ కు సాటిగా నిలబెట్టకండి.¹⁶

12) ము'హీతున్: One Who Encompasseth, Encloseth, Surroundeth. సర్వాన్ని పరివేష్టించి ఆవరించి, చుట్టుముట్టి ఉన్నవాడు, ఆయన జ్ఞానపరిధికి శక్తికి వెలుపల ఏదీలేదు. చూ. 85:20.

13) అల్లాహ్ (సు.త.) తలుచుకుంటే ఎప్పుడైనా తాను ప్రసాదించే అనుగ్రహాలను ఆపుకో వచ్చు! కావున మానవులు ఎల్లప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) యందే భయభక్తులు కలిగివుండి, ఆయన శిక్షకూ, ప్రతీకారానికీ భయపడుతూ ఉండాలి.

14) అలా కుల్లీ షయ్ ఇన్ ఖదీర్: ఈ వాక్యాన్ని కొందరు: 'అన్నింటిపై అధికారం (ఆధిపత్యం) గలవాడు.' అని కూడా అనువదించారు.

15) ల'అల్లకుమ్ తత్తఖూన్: దీనికి ము'హమ్మద్ జూనాగడి గారు ఇలా తాత్పర్య మిచ్చారు: 'తద్వారా మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోవచ్చు.'

16) మిమ్మల్ని మరియు సర్వసృష్టిని సృష్టించిన వాడు అల్లాహ్ (సు.త.)యే! మీకు జీవనోపాధిని సమకూర్చేవాడు కూడా ఆయనయే. అలాంటప్పుడు ఆయనను వదలి మీరు ఇతరులను ఎందుకు ఆరాధిస్తున్నారు? ఇతరులను

23. మరియు మేము మా దాసుని (ము'హమ్మద్)పై అవతరింపజేసిన దానిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) గురించి, మీకు సందేహ ముంటే; దాని వంటి ఒక్క సూరహ్ నైనా మీరు (రచించి) తీసుకురండి.¹⁷ మరియు అల్లాహ్ తప్ప మీకు ఉన్న సహాయకులను అందరినీ పేలుచుకోండి; మీరుసత్యవంతులైతే (ఇది చేసిచూపండి).

24. కానీ, ఒకవేళ మీరు అలా చేయలేక పోతే - నిశ్చయంగా, మీరు అలాచేయలేరు - మానవులు మరియు రాళ్ళు ఇందనమయ్యే ఆ నరకాగ్నికి భయపడండి.¹⁸ అది సత్య తిరస్కారుల కొరకే తయారు చేయబడింది.

25. మరియు విశ్వసించి, సత్యార్థాలు చేసేవారి కొరకు నిశ్చయంగా క్రింద కాలువలు ప్రవహించే స్వర్గవనాలు ఉంటాయనే శుభ వార్తను వినిపించు. ప్రతిసారి వారికి తిన టానికి ఫలాలు ఒసంగబడినప్పుడల్లా, వారు: "ఇవి ఇంతకు ముందు మాకు ఇవ్వబడినవే!" అని అంటారు. ఎందు కంటే వారికి ఇవ్వబడిన వాటి పోలిక గలవే. అక్కడ వారికి నిర్మల సహవాసులు (అ'బ్బాబ్) ఉంటారు. మరియు వారందులో శాశ్వతంగా ఉంటారు. (1/8)

26. * నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ దోమ లేక దానికంటే చిన్నదాని దృష్టాంతం ఇవ్వటానికి సంకోచించడు. కావున విశ్వసించిన వారు, ఇది తమ ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన సత్యమే అని గ్రహిస్తారు. కాని సత్యతిరస్కారులు, వాటిని

ఆయనకు భాగ స్వాములుగా ఎందుకు నిలబెడు తున్నారు? మీరు ఆయన శిక్ష నుండి తప్పించుకోవాలనుకుంటే! కేవలం ఆయననే ఆరాధించండి. ('స. బు.పు.6, 'హ. నం. 4).

17) ఈ విధమైన ఒక్క సూరహ్ నైనా రచించి తెమ్మనే ప్రశ్న రెండు చోట్లలో ఇక్కడ మరియు 10:38లో ఉంది. 11:13లో పది సూరాహ్ లు రచించి తెమ్మనే మరియు 17:88, 52:34లో ఇట్టి గ్రంథాన్ని రచించి తెమ్మనీ ఉంది. ఈ దివ్య ఖుర్ఆన్ అల్లాహుత'అలా దగ్గరినుండి అవతరింపజేయబడింది. కాబట్టి ఎవ్వరుకూడా ఇంత వరకు ఈ ఛాలెంజీని ఎదుర్కోలేక పోయారు.

18) ఇబ్నె-'అబ్బాస్ (ర'ద.'అ.) కథనం: 'మీరు మరియు మీరు ఆరాధించే రాళ్ళదేవతలు నరకాగ్నికి ఇందనం అవుతారు.' చూ. 21:98.

విని: “ఈ ఉపమానాల ద్వారా అల్లాహ్ చెప్పే దలుచుకున్నది ఏమిటి?” అని ప్రశ్నిస్తారు. ఈ విధంగా ఆయన ఎంతోమందిని మార్గ భ్రష్టత్వంలో పడవేస్తాడు. మరియు ఎంతోమందికి సన్మార్గం కూడా చూపుతాడు. మరియు ఆయన కేవలం దుష్టులనే¹⁹ మార్గభ్రష్టత్వంలో పడవేస్తాడు.

27. ఎవరైతే అల్లాహ్ తో స్థిరమైన ఒడంబడిక²⁰ చేసుకున్న పిదప దానిని భంగ

19) ఫాసీఖున్: అంటే దైవవిధేయతా హద్దులను అతిక్రమించిన వాడు (అవిధేయుడు), మార్గ భ్రష్టుడు, దుష్టుడు, దుర్లనుడు, భక్తిలేనివాడు అనే అర్థాలున్నాయి. “ఎవడు ఏ వైపునకు పోదలచుకుంటాడో మేము అతనిని ఆ వైపునకే మరల్చుతాము.” చూడండి, 4:115. అల్లాహ్ (సు.త.) మానవులకు మరియు జిన్నాతులకు మంచి చెడులను తెలుసుకునే విచక్షణా శక్తి, బుద్ధి ఇచ్చాడు. కాబట్టి, వారికి పరలోక జీవితంలో, వారి కర్మల ప్రకారం, స్వర్గ / నరకాలు ఉన్నాయి. అల్లాహుతో ఆలా ప్రవక్తల మరియు దివ్య గ్రంథాల ద్వారా వారికి సత్యాసత్యాలను, మంచి / చెడులను బోధించాడు. వాటిని అనుసరించటం వల్ల పొందే పరలోక ప్రతిఫలాలను (స్వర్గ / నరకాలను) కూడా విశదంచేశాడు. కావున వారిని మంచి / చెడు మార్గాలను అనుసరించటానికి బలవంతం చేయడు. వారిని వారి మార్గాలలో వదలిపెడతాడు. అల్లాహ్ (సు.త.) కు జరిగిపోయింది, జరుగుతున్నది మరియు ముందు జరగబోయేది అంతా తెలుసు కాబట్టి ఎవరు నరక వాసులు కానున్నారో మరియు ఎవరు స్వర్గ వాసులు కానున్నారో కూడా తెలుసు. ఇదంతా గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. కాబట్టి ఇక్కడ ఈ విధంగా పేర్కొన బడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవరినికూడా బలవంతంగా నరకంలోకి తోయడు. వారి కర్మలే, వారిని దానికి అర్హులుగా చేస్తాయి. ఇలాంటి వాక్యం ఖుర్ఆన్ లో అనేక సార్లు వచ్చింది. ప్రతిచోటా దీని తాత్పర్యం ఇదే.

20) 'అహ్ దుల్లహ్: అంటే ఆదమ్ ('అ.స.)ను సృష్టించే సమయంలో సమస్త మానవజాతి నుంచి అల్లాహ్(సు.త.) తీసుకొన్న ప్రమాణం. అది ఏమిటంటే: అల్లాహ్(సు.త.) దాస్యమే

పరుస్తారో మరియు అల్లాహ్ స్థిరపడ మని ఆజ్ఞాపించిన దానిని త్రెంచుతారో మరియు భువిలో కల్లోలం రేకెత్తిస్తారో! ఇలాంటి వారే, వాస్తవంగా నష్టపడేవారు.

28. మీరు అల్లాహ్ పట్ల తిరస్కారవైఖరిని ఎలా అవలంబించగలరు? మరియు వాస్తవ వానికి ఆయనే, నిర్ణీతులుగా²¹ ఉన్న మిమ్మల్ని సజీవులుగా చేశాడు కదా! తరువాత మీ ప్రాణాన్ని తీసి, తిరిగి మిమ్మల్ని సజీవులుగా చేసింది కూడా ఆయనే; చివరకు మీరంతా ఆయన వద్దకే మరలింపబడతారు.

29. ఆయనే భూమిలోనున్న సమస్తాన్నీ మీ కొరకు సృష్టించాడు: తరువాత తన దృష్టిని ఆకాశాల వైపునకు మరల్చి వాటిని సప్తాకాశాలుగా ఏర్పరిచాడు. మరియు ఆయనే ప్రతి విషయానికీ సంబంధించిన జ్ఞానం గలవాడు.

30. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకో!) నీ ప్రభువు దేవదూతలతో: “వాస్తవంగా నేను భూమిలో ఒక ఉత్తరాధికారిని (ఖలీఫాను)²² సృష్టించబోతున్నాను!” అని చెప్పినప్పుడు, వారు: “ఏమీ? నీవు భూమిలో కల్లోలం రేకెత్తించే వానిని మరియు నెత్తురు చిందించే వానిని నియమించ బోతున్నావా? మేము నీ స్తోత్రం చేస్తూ, నీపవిత్రతను కొనియాడు తూనే ఉన్నాము కదా!” అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ఆయన: “నిశ్చయంగా, మీకు తెలియనిది నాకు తెలుసు!” అని అన్నాడు.

చేయాలనీ, ఆయనకే విధేయులై ఉండాలనీ మరియు కేవలం ఆయననే ఆరాధించాలని.

21) అంటే మీరు ఏమీ లేకున్నప్పుడు మొదటి సారి సృష్టించబడ్డారు. ఆ తరువాత మీకు ఇవ్వబడిన గడువు పూర్తిఅయిన తరువాత మీరు మరణించబడతారు. పునరుత్థానదినమున మళ్ళీ సజీవులుగా లేపబడతారు. అది మీ రెండవ జీవితం. దానికి అంత ముందడు. అందు మీకు, మీరు భూలోకంలో చేసిన కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలమివ్వ బడుతుంది.

22) 'ఖలీఫా: అంటే భూమిలో తరతరాలుగా వచ్చే జనపదం, ఉత్తరాధికారి. చూ. 6:165, 27:62, 35:39. మానవుడు భూమిలో అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ప్రతినీధి అనటం సరైనది కాదు.

31. మరియు ఆయన (అల్లాహ్) ఆదమ్ కు సకల వస్తువుల పేర్లను నేర్పాడు,²³ ఆ పదప వాటిని దేవదూతల ఎదుట ఉంచి: “మీరు సత్యవంతులే అయితే, వీటి పేర్లను నాకు తెలుపండి.” అని అన్నాడు.

32. వారు (దేవదూతలు): “నీవు సర్వ లోపాలకు అతీతుడవు,²⁴ నీవు తెలిపినదే తప్ప మాకు మరేమీ తెలియదు. నిశ్చయంగా, నీవే సర్వజ్ఞుడవు,²⁵ మహా వివేకవంతుడవు.²⁶” అని అన్నారు.

33. ఆయన (అల్లాహ్): “ఓ ఆదమ్! వీటి (ఈ వస్తువుల) పేర్లను వీరికి తెలుపు.” అని అన్నాడు. ఎప్పుడైతే అతను (ఆదమ్) ఆ వస్తువుల పేర్లను వారికి తెలిపాడే; ఆయన అన్నాడు: “నిశ్చయంగా, నేను మాత్రమే భూమ్యాకాశాల అగోచర విషయాలను ఎరుగుదునని మీతో చెప్పలేదా? మరియు మీరు ఏది బహిర్గతం చేస్తారో మరియు ఏది దాస్తారో కూడా నాకు బాగా తెలుసు!”

34. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మేము దేవదూతలతో: “మీరందరూ ఆదమ్ ముందు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి.” అని ఆదేశించి

23) చూ. 'స'హ్'హ్ బు'ఖారీ, పు-6, 'హ.నం. 3.

24) సుబ్'హానుస్: Extolled be His absolute perfection. Hallowed, Exalted, Glorified, సర్వలోపాలకు అతీతుడు, పరి శుద్ధుడు, పరమ పవిత్రుడు, పావనుడు, ప్రశంసనీయుడు, శ్లాఘింప, పొగడ, స్తుతింప దగినవాడు. చూడండి, 2:116, 12:108, 59:23.

25) అల్-'అలీము (20): *The All-Knowing, సర్వజ్ఞుడు.* The Omniscient, జ్ఞాన సంపన్నుడు, సర్వం ఎరిగినవాడు, జ్ఞానంగల, నేర్పుగల, తన దాసుల ప్రతి మాటనూ, ప్రతి పనినీ, భావాన్నీ, అభిప్రాయాన్నీ, ప్రత్యక్షంగా ఎరిగినవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి, 2:127.

26) అల్-'హాకీము (47): *The All-Wise, మహా వివేకవంతుడు.* Possessing Knowledge or Science, The Omniscient, మహా వివేచనా పరుడు. ఈ పేరు దివ్యఖుర్ఆన్ కొరకు గూడా వాడబడుతుంది. అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి, 59:24.

నప్పుడు, ఒక ఇబ్లీస్²⁷ తప్ప, మిగతా వారంతా సాష్టాంగం (సజ్జా) చేశారు;²⁸ అతడు నిరాకరించాడు మరియు దురహం కారానికి గురయ్యాడు మరియు సత్యతిరస్కారులలోని వాడయ్యాడు.

35. మరియు మేము (ఆదమ్ తో) అన్నాము: “ఓ ఆదమ్! నీవూ మరియు నీ భార్య ఈ స్వర్గంలో నివసించండి మరియు మీరిద్దరూ మీకు ఇష్టమైనది యథేచ్ఛగా తినండి, కానీ ఈ చెట్టు²⁹ దరిదాపులకు పోకండి, అలా చేస్తే మీరిద్దరూ దుర్మార్గులలో³⁰ చేరిన వారవుతారు!”

36. ఆ పదప షై'తాన్ వారిద్దరినీ దాని (స్వర్గం) నుండి తప్పించి, వారిద్దరినీ వారున్న స్థితినుండి బయటికి తీశాడు. మరియు మేము

27) ఇబ్లీస్: అంటే, He Despaired, ఆశాపదలు కోన్న, నిరాశచెందిన వాడు. ఇది షై'తాన్ పేరు. అతడు జిన్నాతులలోని వాడు.

షై'తాన్: He was, or became, distant or remote (from the mercy of Allah) అంటే, అల్లాహ్ (సు.త.), సానుభూతి, లేక దయ నుండి దూరమైపోయిన వాడు. Rebellious-తిరగబడిన, అవిధేయుడైన, ఎదురుతిరిగిన, అధికారాన్ని ప్రతిఘటించిన వాడు.

28) సజ్జా: నుదుటితో సహా ఎనిమిది అంగాలను భూమికి ఆనించటం (సాష్టాంగం చేయటం). దీనిలో నుదురు, ముక్కు, రెండు అర చేతులు, రెండు మోకాళ్లు మరియు రెండు కాళ్ళ వ్రేళ్ళు భూమికి తగులుతూ ఉండాలి. ఇది కేవలం అల్లాహుత'అలా కొరకే ప్రత్యేకించబడింది. ఇక్కడ దైవదూతలు అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశాన్ని శిరసావహించ టానికే ఆదమ్ ('అస)కు సజ్జా చేశారు. ము'హమ్మద్ ('స'అస) షరీయత్ లో, మానవుడు గౌరవార్థం కూడా ఎవ్వరికీ సజ్జా చేయగూడదు.

29) ఆ చెట్టు ఏ రకమైనదో ఖుర్ఆన్ మరియు 'హదీస్'లలో పేర్కొనబడలేదు. కాబట్టి దానిని గురించి అనుమానాల పాలు కాగూడదు. ఇంకా చూడండి, 20:120.

30) 'జుల్బున్: Wrong doing, Injustice, Oppression. ఈ పదానికి దుర్మార్గం, అన్యాయం, అధర్మం, అక్రమం, దోషం, అపదారం మొదలైన అర్థాలు ఉన్నాయి.

(అల్లాహ్) అన్నాము: “మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి; మీరు ఒకరికొకరు విరోధులవుతారు.”³¹ ఒక నియమిత కాలం వరకు మీరు భూమిలో ఉండి, అక్కడే జీవితం గడపవలసి ఉంటుంది.”

37. తరువాత ఆదమ్, తన ప్రభువు నుండి కొన్ని మాటలు గ్రహించి,³² (పశ్చాత్తాప పడి క్షమాభిక్ష కోరాడు) మరియు ఆయన (అల్లాహ్) అతని పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించాడు. నిశ్చయంగా, ఆయనే పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడు, అపార కరుణాప్రదాత.

38. మేము (అల్లాహ్) ఇలా అన్నాము: “మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి.” ఇక నా తరపు నుండి మీకు మార్గదర్శకత్వం తప్పక వస్తూ ఉంటుంది. అప్పుడు ఎవరైతే నా మార్గదర్శకత్వాన్ని అనుసరిస్తారో వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా!

39. కాని, ఎవరైతే (మార్గదర్శకత్వాన్ని) తిరస్కరిస్తారో మరియు మా సూచన (అయాత్)లను అసత్యాలని తిరస్కరిస్తారో, అలాంటి వారు నరకాగ్ని వాసులవుతారు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

40. ఓ ఇస్రాయీల్ సంతతివారలారా!³³ నేను మీకు చేసిన ఉపకారాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి మరియు మీరు నాతో చేసిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చండి, నేనూ మీతో చేసిన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చుతాను. మరియు మీరు నాకు మాత్రమే భయపడండి!

31) అంటే ఆదమ్ ('అ.స.) మరియు షైతాన్ కావచ్చు; లేక మానవులు పరస్పరం (ఒకరి కొకరు) విరోధులవుతారని అర్థం కావచ్చు!

32) ఆదమ్ ('అ.స.) చేసిన దు'ఆ కొరకు చూడండి, 7:23.

33) ఇస్రాయీల్. హీబ్రూ భాష పదం. 'అరబ్బీ'లో దీని అర్థం 'అబ్దుల్లాహ్ (అల్లాహ్ దాసుడు). ఇది య'అఖాబ్ ('అ.స.) యొక్క బిరుదు. అతనికి 12 మంది కుమారులు. వారితో 12 తెగలుగా యూదుల సంతతి పెరిగింది. వారిని బ.సీ. ఇస్రాయీల్ (ఇస్రాయీల్ సంతతి వారు) అని అంటారు. వారిలో చాలామంది ప్రవక్తలువచ్చారు.

41. మరియు మీ వద్దనున్న వాటిని (తొరాత్ / ఇంజీల్ లను) ధృవీకరిస్తూ నేను అవతరింపజేసిన దానిని (ఈ దివ్యఖుర్రాన్ ను) విశ్వసించండి. మరియు దీనిని తిరస్కరించే వారిలో మీరు మొట్టమొదటి వారు కాకండి. మరియు అల్ఫలాఖాలకు నా సూచన (అయాత్) లను³⁴ అమ్మకండి. కేవలం నా యందే భయభక్తులు కలిగి ఉండండి.

42. మరియు సత్యాన్ని అసత్యంతో కలిపి తారుమారు చేయకండి మరియు మీకు తెలిసి ఉండి కూడా సత్యాన్ని దాచకండి.³⁵

43. మరియు నమా'జ్ ను స్థాపించండి మరియు విధిదానం ('జకాత్) ఇవ్వండి మరియు (నా సాన్నిధ్యంలో వినముల్) వంగే³⁶ (రుకూ'ఉ చేసే)వారితోపాటు మీరూ (వినముల్) వంగండి (రుకూ'ఉ చేయండి). (1/4)

44. * ఏమీ? మీరు ఇతరులనైతే నీతి పరులవమని ఆజ్ఞాపిస్తున్నారు, కాని స్వయంగా మీరే దానిని అవలంబించడం మరచి పోతున్నా

34) ఆయత్: Sign, సూచన, సూక్తి, చిహ్నం, సంకేతం. కొన్ని చోట్లలో అద్భుత సూచన, అద్భుత సంకేతం, అద్భుత నిదర్శనం అనే అర్థాలు వస్తాయి. ఈ అనువాదంలో చాలా వరకు సూచన అనే పదమే వాడబడింది. వీటిని వాక్యాలనటం సరికాదు. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) సూచనలు. ఈ ఖుర్రాన్ లోని ఆయతుల సంఖ్య కూఫీ 'ఉలమాలు అనుసరించిన ఇమామ్ అ'ష్షాతబీ యొక్క నా''జిమతు 'జుల్ఫా లో వ్రాసినట్లు ఉంది. అంటే అబీ-అబ్దుల్-హక్మీన్ 'అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నీ-హబీబ్ అస్సులమీ అనుసరించిన, 'అలీ ఇబ్నీ-అబీ-తాలిబ్ (ర'ద.'అ.) విధానం. దీని ప్రకారం ఈ ఖుర్రాన్ లోని ఆయతుల సంఖ్య 6236.

35) చూడండి, ఖుర్రాన్, 2:76, 101. ఇంకా చూడండి: 'అల్లాహ్ (సు.త.), మీ సహోదరులలో నుండి ఒక ప్రవక్తను, తెస్తాడు, అప్పుడు మీరు అతనిని అనుసరించాలి.' అని పూర్వ గ్రంథాలలో వ్రాయబడిన సత్యానికి, బైబిల్, ద్వితీయోపదేశ కాండము - (Deuteronomy), 18:15, 18.

36) రుకూ'ఉ: అంటే నమా'జ్ లో అరచేతులను మోకాళ్ళపై పెట్టి వంగడం.

రెండుకు?³⁷ మరియు మీరయితే గ్రంథాన్ని చదువుతున్నారు కదా! అయితే మీరెండుకు మీ బుద్ధిని ఉపయోగించారు?

45. మరియు సహనం మరియు సమాజ్ ద్వారా (అల్లాహ్) సహాయాన్ని అర్థించండి. నిశ్చయంగా, అది (అల్లాహ్ కు) వినములైన వారికి తప్ప, ఇతరులకు ఎంతో కష్టతరమైనది.

46. అలాంటి వారు తాము, తమ ప్రభువును నిశ్చయంగా, కలుసుకోవలసి ఉందనీ మరియు ఆయన వైపునకే మరలి పోవలసి ఉందనీ నమ్ముతారు.³⁸

47. ఓ ఇస్రాఱిల్ సంతతి వారలారా! నేను మీకు చేసిన మహోపకారాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి మరియు నేను నిశ్చయంగా, మిమ్మల్ని (మీ కాలంలో) సర్వలోకాల వారి కంటే అధికంగా ఆదరించాను!

48. మరియు ఆ (తీర్పు) దినమునకు భయ పడండి, అప్పుడు ఒక వ్యక్తి మరొక వ్యక్తికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడలేదు; మరియు అతని నుండి ఎట్టి సిఫారసు అంగీకరించబడదు మరియు ఎలాంటి పరిహారం కూడా తీసుకో బడదు మరియు వారికలాంటి సహాయం కూడా చేయబడదు.

49. మరియు ఫీర్ బైన్ జాతివారి (బానిసత్వం) నుండి మేము మీకు విముక్తి కలిగించిన సందర్భాన్ని (జ్ఞాపకంచేసుకోండి). వారు మిమ్మల్ని ఘోరహింసకు గురిచేస్తూ ఉండేవారు; మీ కుమారులను వధించి, మీ స్త్రీలను సజీవులుగా విడిచి పెట్టేవారు. మరియు ఇందులో మీ ప్రభువు తరఫునుండి మీకు గొప్ప పరీక్ష ఉండెను.

50. మరియు మేము మీ కొరకు సముద్రాన్ని చీల్చి మిమ్మల్ని రక్షించి నప్పుడు మీరు చూస్తూ ఉండగానే ఫీర్ బైన్ జాతివారిని ముంచి పేసిన సంఘటనను (గుర్తుకు తెచ్చుకోండి).³⁹

37) 'స'హ్'హా ఖాఠీ, పుస్తకం-9, 'హా.నం.218.

38) 'జన్మ: అంటే Imagined, thought, భావించాడు, ఊహించాడు, అనే అర్థాలున్నాయి. కాని కొన్నిసార్లు, believed, sure, నమ్మాడు, విశ్వసించాడు అనే అర్థాలు కూడా వస్తాయి.

39) చూడండి, 20:77-78 మరియు 26:63-66.

51. ఇంకా (జ్ఞాపకం చేసుకోండి), మేము మూసాను నలభైరాత్రులవ్యానం చేసి (పిలిచి నప్పుడు) మీరు అతనులేకపోవడందూసి ఆవు దూడను (ఆరాధ్యదైవంగా) చేసుకున్నారు.⁴⁰ మరియు మీరు దుర్మార్గు లయ్యారు.

52. అయినప్పటికీ మీరు కృతజ్ఞులవుతారేమోనని మేము మిమ్మల్ని మన్నించాము.⁴¹

53. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి)! మీరు సన్మార్గులవుతారేమోనని మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని మరియు (సత్యాసత్యాలను వేరు చేసే) గీటురాయిని ప్రసాదించాము.

54. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి)! మూసా తన జాతివారితో ఇలా అన్న విషయాన్ని: "ఓ నా జాతి ప్రజలారా! నిశ్చయంగా, ఆవు దూడను (ఆరాధ్య దైవంగా) చేసుకొని మీకు మీరే అన్యాయం చేసుకున్నారు. కనుక పశ్చాత్తాపంతో క్షమాభిక్ష కొరకు మీ నిర్మాతను⁴² (సృష్టికర్తను) వేడుకోండి. మీలోని వారిని (ఘోరపాతకులను) సంహరించండి. ఇదే మీకొరకు - మీ సృష్టికర్త దృష్టిలో - శ్రేష్టమైనది." ఆ తరువాత ఆయన (అల్లాహ్) మీ పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించాడు. నిశ్చయంగా ఆయనే పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడు. అపార కరుణాప్రదాత.

55. మరియు అప్పుడు మీరు అతనితో (మూసాతో) అన్న మాటలు (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి): "ఓ మూసా! మేము అల్లాహ్ ను ప్రత్యక్షంగా చూడనంత వరకు నిన్ను ఏ మాత్రం విశ్వసించము!" అదే సమయంలో మీరు చూస్తూ ఉండగానే ఒక భయంకరమైన పిడుగు

40) చూడండి, 7:142-148, 20:85.

41) 'అహమ్ నా (అల్-అఫుప్పు-82): The Pardoning, మన్నించేవాడు. Effacing, Erasing, Obliterating, Very Forgiving. రద్దుచేసే, క్షమించే వాడు. చూడండి, 4:149. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

42) చూడండి, 8:29, 8:41.

43) అల్-బారిఉ' (13): The Maker, నిర్మాత. ఎట్టి పోలిక, సామ్యం లేకుండా ప్రతి దానిని సృజించే వాడు. లేమినుండి ఉనికిలోకి తెచ్చే వాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

మీపై విరుచుకు పడింది (మీరు చనిపోయారు).

56. ఆ పిమ్మట, మీరు కృతజ్ఞులై ఊటారేమోనని - మీరు చచ్చిన తరువాత - మిమ్మల్ని తిరిగి బ్రతికించాము.

57. మరియు మేము మీపై మేఘాల ధాయను కల్పించాము మరియు మన్న మరియు సల్వాలను మీ కొరకు ఆహారంగా దించాము.⁴⁴ “మేము మీకు ప్రసాదించిన శుద్ధమయిన వస్తువులను తినండి.” అని అన్నాము. (కాని వారు మా ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించారు), అయినా వారు మాకు అపకారమేమీ చేయలేదు, పైగా వారు తమకు తామే అపకారం చేసుకన్నారు.

58. మరియు మేము మీతో: “ఈ నగరం (జేరుసల)లో ప్రవేశించండి మరియు అక్కడున్న వస్తువులను మీ ఇష్టానుసారంగా, కావలసినంత తినండి మరియు నగర ద్వారంలోకి వినములై తలవంచుతూ: ‘మిమ్మల్ని క్షమించు (‘హీ’త్రతునీ),’ అంటూ ప్రవేశించండి; మేము మీ పాపాలను క్షమిస్తాము. మరియు మేము సజ్జనులను అత్యధికంగా కరుణిస్తాము.” అని చెప్పిన మాటలను (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి)!

59. కాని దుర్మార్గులైన వారు, వారికి చెప్పిన మాటను మరొక మాటతో మార్చారు.⁴⁵ కనుక, మేము దుర్మార్గం చేసిన వారిపై, వారి దౌష్ట్యాలకు ఫలితంగా, ఆకాశం నుండి ఆపదను దింపాము.⁴⁶ (3/8)

60. * మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి)! మూసా తన ప్రజలకు నీటి కొరకు ప్రార్థించినప్పుడు, మేము: “నీవు ఆ బండను నీ కర్రతో కొట్టు!” అని ఆదేశించాము. అప్పుడు దాని

44) ‘స’హీ’హ్ బు’ఖారీ, పుస్తకం-6, ‘హా.నం. 5, చున్న అనేది ఒక రకమైన జిగురు మిఠాయి (తీపిగల పదార్థము). సల్వ ఒక రకమైన పక్షి. (ప’త్తీ అల్-ఖదీర్).

45) వారు ‘హీ’త్రతునీ అనే మాటకు బదులుగా ‘హబ్బు వీ ష’అరతినీ అని అన్నారు. (‘స’హీ’హ్ బు’ఖారీ మరియు ‘స’హీ’హ్ ముస్లిం).

46) ‘స’హీ’హ్ ముస్లిం, ‘హా.నం. 2218, ఆ శిక్ష ఒక భయంకరమైన స్థగ్రోగం.

నుండి పన్నెండు ఊటలు ప్రవహించసాగాయి. ప్రతి తెగవారు తమ నీరు త్రాగే స్థలాన్ని కనుగొన్నారు. (అప్పుడు వారితో అన్నాము): “అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఆహారాన్ని తినండి త్రాగండి కానీ, భూమిలో కల్లోలం రేపుతూ దౌర్జన్యపరులుగా తిరగకండి!”

61. మరియు అప్పుడు మీరు: “ఓ మూసా! మేము ఒకేరకమైన ఆహారం తింటూఉండలేము. కావున భూమిలో ఉత్పత్తి అయ్యే ఆకుకూరలు, దోసకాయలు (కూరగాయలు), వెల్లుల్లి (గోదుమలు), ఉల్లిగడ్డలు, పప్పు దినుసులు మొదలైనవి మా కొరకు పండించమని నీ ప్రభువును ప్రార్థించు.” అని అన్నారు. దానికతను: “ఏమి? శ్రేష్ఠమైన దానికి బదులుగా అల్పమైన దానిని కోరు కుంటున్నారా? (అలాగయితే) మీరు ఏదైనా నగరానికి తిరిగిపోండి. నిశ్చయంగా, అక్కడ మీకు, మీరు కోరేదంతా దొరుకుతుంది!” అని అన్నాడు. మరియు వారు, తీవ్ర అవమానం మరియు దారిద్ర్యానికి గురయ్యారు. మరియు వారు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురయ్యారు. అదంతా వాస్తవానికి వారు, అల్లాహ్ సూచన (ఆయాల్) లను తిరస్కరించిన దాని మరియు ప్రవక్తలను అన్యాయంగా చంపిన దాని ఫలితం.⁴⁷ ఇదంతా వారు చేసిన ఆజ్ఞోల్లంఘన మరియు హద్దులు మీరి ప్రవర్తించిన దాని పర్యవసానం.

62. నిశ్చయంగా, విశ్వసించిన వారు (ముస్లింలు) కానీ, (ఇస్లాంకు పూర్వపు) యూదులు కానీ, క్రైస్తవులు కానీ, సాబీయూలు⁴⁸ కానీ (ఎవరైనాసరే)! అల్లాహ్ ను,

47) బైబిల్ లో మత్తయి సువార్త (Mathew), 23:34, 35, 37; లూకా (Luke), 11:51; I థెస్సలొనీకయులు (I Thessalonians), 2:15లు, ‘జకరీయ్యా మరియు ఇతర ప్రవక్త (‘అ.స.) లను చంపిన సంఘటనకు సాక్ష్యమిస్తున్నాయి.

48) ‘సాబీయూ’న: ఒక గతించిన సమాజం. వారు ము’సల్ (‘ఇరాఖ్)లో నివసించే వారు. “అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు.” అని నమ్మేవారు. వారు ‘జబూర్ గ్రంథాన్ని చదివే వారని కొందరి అభిప్రాయం. వారు యూదులు గానీ, క్రైస్తవులు గానీ కారు. తరువాత వారి

అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసే వారికి, వారి ప్రభువువద్ద మంచి ప్రతిఫలం ఉంటుంది మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఖపడరు కూడా!⁴⁹

63. మరియు (ఓ ఇస్లామ్ లో సంతతి వారలారా!) మేము 'తూర్ పర్వతాన్ని ఎత్తి మీపైనిలిపి, మీచేత చేయించిన గట్టి వాగ్దానాన్ని (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి)! అప్పుడు మేము: "మీకు ప్రసాదిస్తున్న దానిని (గ్రంథాన్ని) దృఢంగా పట్టుకోండి, అందులో ఉన్నదంతా జ్ఞాపకం ఉండుకోండి, బహుశా మీరు భయభక్తులు గలవారు కావచ్చు!" అని అన్నాము.

64. ఆ పీదప కూడా మీరు వెనుదిరిగి పోయారు. అయినప్పటికీ అల్లాహ్ కృత్య అనుగ్రహం మరియు ఆయన కరుణ మీపై లేకుంటే, మీరు నష్టానికి గురైనవారిలో చేరేవారు.

65. మరియు శనివారం (సబ్త్) శాసనం ఉల్లంఘించిన మీ వారి గాధ మీకు బాగా

ధర్మంలోకూడా మార్పులువచ్చాయి. వారు దైవ దూతలను మరియు నక్షత్రాలను ఆరాధించసాగారు. వారు తరువాత ఏ ధర్మాన్ని కూడా అనుసరించకుండా ఉండసాగారు. వారు నాస్తికులు (Atheists) అయ్యారని కొందరి అభిప్రాయం.

49) చూడండి, 5:69. ఇక్కడ యూదులు, క్రైస్తవులు మరియు 'సాబీయులు, అంటే తమ గ్రంథాలలో ఎట్టి మార్పులు చేయక, వాటి అవతరింప జేయబడిన నిజ రూపంలో వాటిని అనుసరించిన వారని అర్థం. మహాప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: "ఎవరి చేతిలోనయితే నా ప్రాణం ఉందో ఆ పరమ పవిత్రుని సాక్షి, నా ఈ సమాజంలో నా మాట విన్న వ్యక్తి, వాడు యూదుడు గానీ, క్రైస్తవుడు గానీ నన్ను (నా ధర్మాన్ని) విశ్వసించక పోతే! అతడు నరకవాసి అవుతాడు." ('స'హీ'హ్ ముస్లిం). అంటే ము'హమ్మద్ ('స'అస) తరువాత, ఇస్లాం తప్ప మరొకధర్మాన్ని అల్లాహ్ (సు.త.) సమ్మతించడు. ఇక్కడ మరొక విషయం స్పష్టమయ్యేది ఏమిటంటే 'స'హీ'హ్ 'హదీసు'లను విడిచి ఖుర్ఆన్ ను సరిగ్గా అర్థం చేసుకోవటం అసాధ్యం, ('తబర్, పు-1, పేజీ 323 చూ 3:19, 3:85)

తెలుసు.⁵⁰ మేము వారిని: "నీదులైన కోతులు కండి!" అని అన్నాము.

66. ఈ విధంగా మేము, దానిని (వారి ముగింపును) ఆ కాలం వారికి మరియు భావి తరాల వారకీ ఒక గుణపాఠంగానూ, దైవభీతి గలవారికి ఒక హితోపదేశంగానూ చేశాము.

67. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మూసా తన జాతి వారితో: "అల్లాహ్ మీమ్మల్ని: 'ఒక ఆవును బలిఇవ్వండి!' ⁵¹ అని ఆజ్ఞాపిస్తున్నడు." అని అన్నప్పుడు వారు: "ఏమీ? నీవు మాతోపరహాసమాడుతున్నావా?" అని పలికారు. (అప్పుడు మూసా) అన్నాడు: "నేను అవివేకులతో కలిసిపోకుండా ఉండాలని, నేను అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటున్నాను."

68. వారు: "అది ఎలాంటిదై ఉండాలో మాకు స్పష్టంగా తెలుపమని నీ ప్రభువును ప్రార్థించు!" అని అన్నారు. (మూసా) అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, ఆ ఆవు ముసలిది గానీ లేక దూడ గానీ కాకుండా, మధ్య వయస్సు గలదై ఉండాలి." అని ఆయనంటున్నాడు. కనుక ఆజ్ఞాపించిన విధంగా చేయండి."

69. వారు: "దాని రంగు ఎలా ఉండాలో మాకు తెలుపమని నీ ప్రభువును వేడుకో!" అని అన్నారు. (దానికి అతను) అన్నాడు: "అది మెరిసే పసుపువన్నె కలిగి, చూసే వారికి మనోహరంగా కనిపించాలి." అని ఆయన ఆజ్ఞా!"

50) యూదులకు శనివారం(సబ్త్) రోజున చేపలు పట్టటం నిషేధించబడింది. వారు ఆ శాసనాన్ని ఉల్లంఘించటంవలన: 'నీదులైన కోతులు కండి.' అని శపించబడ్డారు. చూడండి, 50:60, 7:166.

51) ఇస్లామ్ లో సంతతి వారిలో ఒక ధన వంతుడు ఉంటాడు. ఒకేఒక్క వారసునిగా ఉన్న అతడి సోదరుని కుమారుడు, అతడి హత్య చేసి, శవాన్ని ఇతరుని ఇంటిముందు వేస్తాడు. ఉదయం ఆ యిద్దరి మధ్య వాదులాట జరుగుతుంది. పరిష్కారానికి వారు మూసా ('అ.స.) దగ్గరికి వస్తారు. అతను వారిని ఒక ఆవును బలిఇచ్చి దాని మాంసపు ముక్కతో ఆ మృతుని శరీరాన్ని కొడితే, అతడు తన హత్యుణ్ణి చూపిస్తాడంటాడు. ఎంతో వాదులాడిన తరువాత వారు ఆ విధంగా చేస్తారు. ఆ మృతుడు లేచి హత్యుణ్ణి చూపించి తిరిగి మరణిస్తాడు ('ఫ'త్త్ అల్-ఖదీర్).

70. వారు ఇలా అన్నారు: “అసలు ఏ విధమైన ఆవు కావాలో నీవు నీ ప్రభువును అడిగి మాకు స్పష్టంగా తెలుపు; దానిని నిర్ణయించడంలో మాకు సందేహం కలిగింది మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కోరితే మేము తప్పక అలాంటి ఆవును కను గొంటాము (మార్గదర్శకత్వం పొందుతాము).”

71. అతను (మూసా) అన్నాడు: “ఆయన (అల్లాహ్) అంటున్నాడు: ‘ఆ గోవు భూమిని దున్నటానికే గానీ, పొలాలకు నీళ్ళు తోడటానికి గానీ ఉపయోగించబడ కుండా, ఆరోగ్యంగా ఎలాంటి లోపాలు లేకుండా ఉండాలి.’ అని!” అప్పుడు వారన్నారు: “ఇప్పుడు నీవు సత్యం తెచ్చావు.” తరువాత వారు దానిని బలి (జి‘ట్లీ) చేశారు, లేకపోతే వారు అలా చేసేవారని అనిపించలేదు.⁵²

72. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి), మీరు ఒక వ్యక్తిని చంపి ఆ నిందను ఒకరిపై నోకరు మోపుకోసాగారు. కాని మీరు దాస్టున్న దానిని అల్లాహ్ బయటపెట్టాడు.⁵³

73. కనుక మేము: “దానిని (ఆ శవాన్ని), ఆవు (మాంసపు) ఒక ముక్కతో కొట్టండి, (అతడు సజీవుడవుతాడు).” అని ఆజ్ఞాపించాము. ఈ విధంగా అల్లాహ్ మృతులను బ్రతికించి, తన సూచనలను మీకు చూపుతున్నాడు, బహుశా మీరు అర్థం చేసుకుంటారేమోనని!

52) వారికి మొదట ఒక ఆవును బలి చేయమని మాత్రమే ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది. కాబట్టి వారు ఏదో ఒక ఆవును బలిచేసి ఉంటే, అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞ నెరవేరింది. కానీ వారలా చేయక వివిధ రకాల ప్రశ్నలడగ సాగారు. కావున అల్లాహుతే ఆలా వారి సమస్యలను పెంపాడు. దానితో వారికి ఆవును కనుగొనటంలో కష్టం కలిగింది. కావున ధర్మవిషయాలలో కఠిన విధానాన్ని అనుసరించటం నిషేధించబడింది.

53) పైన పేర్కొన్న ఆవు బలి ఈ వ్యక్తి మరణం వల్లనే సంభవించింది. దీని భావం ఏమిటంటే, మంచీ, చెడూ ఏ కార్యమైనా అది బయట పడక తప్పదు. కావున ప్రతి ఒక్కడు ఎల్లప్పుడు మంచి కార్యాలే చేయాలి. చేసిన చెడు బయటపడితే అవమానం తప్పదు.

74. కానీ దీని తరువాత కూడా మీ హృదయాలు కఠినమైపోయాయి, అవి రాళ్ళ మాదిరిగా! కాదు, వాటికంటే కూడా కఠినంగా అయిపోయాయి. ఎందుకంటే వాస్తవానికి రాళ్ళలో కొన్ని బ్రద్దలైనప్పుడు వాటినుండి సెలయేళ్ళు ప్రవహిస్తాయి. మరియు నిశ్చయంగా, వాటిలో కొన్ని చీలిపోయి వాటి నుండి నీళ్ళు బయటికివస్తాయి.⁵⁴ మరియు వాస్తవానికి వాటిలో మరికొన్ని అల్లాహ్ భయం వల్ల పడిపోతాయి. మరియు అల్లాహ్ మీ కర్మల పట్ల నిర్లక్ష్యంగాలేడు. (1/2)

75. *(ఓవిశ్వాసులారా!) వారు(యూదులు) మీ సందేశాన్ని విశ్వసించారని ఆశ్చర్యపూర్వకం ఏమిటి? మరియు వాస్తవానికి వారిలో ఒక వర్గం వారు (ధర్మవేత్తలు) అల్లాహ్ ప్రవచనం (తొరాతీ) విని, అర్థం చేసుకొని కూడా, బుద్ధిపూర్వకంగా దానిని తారుమారు చేసేవారు కదా?

76. మరియు వారు (యూదులు), విశ్వాసులను కలిసినప్పుడు: “మేము విశ్వసించాము!” అని అంటారు. కాని వారు ఏకాంతంలో (తమ తెగవారితో) ఒకరినొకరు కలుసుకున్నప్పుడు: “ఏమీ? అల్లాహ్ మీకు తెలిపింది వారికి (ముస్లింలకు) తెలుపు తారా!⁵⁵ దానితో వారు (ముస్లింలు) మీ ప్రభువు ముందు మీతో వాదులాడ టానికి! మీరిది అర్థంచేసుకోలేరా ఏమిటి?” అని అంటారు.

77. ఏమీ? వారికి తెలియదా? వారు (యూదులు) దాచేది మరియు వెలిబుచ్చేది, అంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసని?

78. మరియువారిలో(యూదులలో)కొందరు నిరక్షరాస్యులున్నారు, వారికి గ్రంథ జ్ఞానంలేదు, వారు కేవలం మూఢవిశ్వాసాలను(నమ్ముతూ), ఊహలపై మాత్రమే ఆధారపడి ఉన్నారు.

54) చూడండి, 57:16 మరియు 17:44.

55) ‘అబ్దుల్లాహ్ బిన్-అమ్మ బిన్ అల్-అసాస్ (ర’ది.అ.), కథనం ఆధారంగా -- ‘అతా బిన్-యాసర్ (ర’ది.అ.) వివరించిన -- వారి గ్రంథం (తొరాతీలో) రాబోయే ప్రవక్త ము‘హమ్మద్ (‘స’అ)ను గురించి ఇవ్వబడిన లక్షణాల వివరాలకు చూడండి, ‘స. బు‘ఖారీ, పుస్తకం-3, ‘హ. నం. 335. ఇంకా చూడండి, 2:42, 101.

79. కావున ఎవరైతే తమ చేతులారా ఒక పుస్తకాన్ని వ్రాసి - దానివల్ల తుచ్ఛమూల్యం పొందే నిమిత్తం - “ఇది అల్లాహ్ తరఫు నుండి వచ్చింది.” అని (ప్రజలకు) చెబుతారో, వారికి వినాశముంది. వారిచేతులు వ్రాసినందుకువారికి వినాశముంది మరియు వారు సంపాదించిన దానికి కూడా వారికి వినాశముంది!

80. మరియు వారు (యూదులు) అంటారు: “మాకు నరకాగ్ని శిక్ష పడినా, అది కొన్ని రోజుల కొరకు మాత్రమే!” (ఓ ముహమ్మద్!) నీవు వారి నడుగు: “ఏమీ? మీరు అల్లాహ్ నుండి వాగ్దానం పొందారా? ఎందు కంటే, అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని ఎన్నడూ భంగం చేయడు. లేదా మీకు తెలియని విషయాన్ని మీరు అల్లాహ్ కు అంటగడు తున్నారా?”

81. వాస్తవానికి, ఎవరు పాపం అర్జించారో మరియు తమ పాపం తమను చుట్టుముట్టి ఉన్నదో, అలాంటి వారు నరకవాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

82. మరియు ఎవరైతే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో, అలాంటి వారు స్వర్గ వాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

83. మరియు మేము ఇస్రాయిలు సంతతి వారి నుండి ఇలా తీసుకున్న వాగ్దానం (జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి): “మీరు అల్లాహ్ ను తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధించకూడదు. మరియు తల్లి-దండ్రులను, బంధువులను, అనాథులను, యాచించని పేదవారిని⁵⁶ ఆదరించాలి. మరియు ప్రజలను సహృదయంతో పలకరించాలి, నమాజ్ ను స్థాపించాలి మరియు ‘జకాత్ ఇవ్వాలి.” అటుపేమ్మట మీలో కొందరు తప్ప, మిగతా వారంతా (తమ వాగ్దానం నుండి) తిరిగి పోయారు. మీరంతా విముఖులైపోయే వారే!

84. మరియు మేము మీ నుండి తీసుకున్న మరొక వాగ్దానాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి); మీరు మీ (తోటివారి) రక్తాన్ని చిందించకూడదని మరియు మీ వారిని, వారి ఇంట్ల నుండి పారద్రోల

56) మిస్కీన్: నిత్యానసరాలకు తగినంత ఆదాయం లేకున్నా యాచించని పేదవాడు. ఫఖీర్: ఆదాయం లేనందుకు విధిలేక యాచించే నిరుపేదలు.

గూడదని! అప్పుడు మీరు దానికి ఒప్పుకున్నారు. మరియు దానికి స్వయంగా మీరే సాక్షులు.

85. ఆ తరువాత మీరే ఒకరినొకరు చంపుకునే వారు. మరియు మీరు మీలోని ఒక వర్గం వారిని వారి ఇంట్ల నుండి తరిమే వారు. మరియు వారికి అన్యాయం చేయటంలోనూ మరియు వారిపై దౌర్జన్యం చేయటంలోనూ, (వారి విరోధులకు) తోడ్పడేవారు. మరియు వారు (శత్రువుల చేతిలో) ఖైదీలై మీవద్దకు వచ్చినపుడు మీరు వారిని విమోచనాధనం ఇచ్చి విడిపించేవారు. మరియు (వాస్తవానికి) వారిని తరమటం మీకు నిషిద్ధం చేయబడింది. ఏమి? మీరు గ్రంథంలోని కొన్ని విషయాలను విశ్వసించి, మరి కొన్నింటిని తిరస్కరిస్తారా?⁵⁷ మీలో ఇలా చేసే వారికి, ఇహలోక జీవితంలో అవమానమూ మరియు పునరుత్థాన దినమున మిమ్మల్ని కఠిన శిక్షకు గురి చేయటం తప్ప మరెలాంటి ప్రతిఫలం ఉంటుంది? మరియు అల్లాహ్ మీ కర్మల విషయంలో నిర్ణీతంగా లేడు.

86. ఇలాంటివారే పరలోకానికి బదులుగా ఇహలోక జీవితాన్ని కొనే వారు! కావున వీరికి పడే శిక్ష తగ్గించబడదు మరియు వీరికి ఎలాంటి సహాయమూ లభించదు.

57) ఇస్లాంకు ముందు మదీనాలోని ముప్తీక్ అన్వార్లలో రెండు తెగలుండేవి: (1) ఔస్, (2) 'ఖ'జ్ రజ్ మరియు యూదులలో మూడు: (i) బనూ-ఖైనుఖా'అ, (ii) బనూ-న'దీర్, (iii) బనూ-ఖురై'జహ్. 1. బనూ-ఖురై'జహ్ - ఔస్ వారి సమర్థకు ('హలీఫ్)లు. 2. బనూ-ఖైనుఖా'అ మరియు బనూ-న'దీర్ - 'ఖ'జ్ రజ్ వారి సమర్థకు ('హలీఫ్)లు. వీరి మధ్య శత్రుత్వం వల్ల యుద్ధాలు జరిగినపుడు వీరు (యూదులు) తమ జాతి నోదరులైన యూదులను చంపవారు. వారిని, వారి ఇంట్ల నుండి వెడలగొట్టేవారు. మరియు వారి సంపదలను దోచుకునే వారు. కాని వారు యుద్ధఖైదీలై, వీరి సమర్థకు ('హలీఫ్)ల దగ్గరికి వచ్చి నప్పుడు, విమోచనాధనం ఇచ్చి వారిని విడిపించుకునేవారు. ఈ విధంగా వారు తమ గ్రంథంలోని కొన్ని చట్టాలను పాటించేవారు. మరి కొన్నింటిని ఉల్లంఘించే వారు.

87. మరియు వాస్తవంగా మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని (తొరాత్ ను) ప్రసాదించాము మరియు అతని తర్వాత వరుసగా ప్రవక్తలను పంపాము. మరియు మర్యమ్ కుమారుడైన 'ఈసాకు (ఏసుకు) స్పష్టమైన సూచనలను ఇచ్చాము⁵⁸ మరియు పరిశుద్ధాత్మ (దూ'హుల్-ఖుదుస్)తో అతనిని బలపరిచాము.⁵⁹ ఏమీ? మీ మనోవాంఛలకు ప్రతికూలంగా ఉన్న దాన్ని తీసుకొని, ఏ ప్రవక్త అయినా మీ వద్దకు వస్తే, మీరు వారి పట్ల దురహంకారంతో ప్రవర్తించలేదా? వారిలో కొందరిని మీరు అసత్యవాదులన్నారు, మరి కొందరిని చంపారు.⁶⁰

88. మరియు వారు: “మా హృదయాలు మూయబడి ఉన్నాయి.” అని అంటారు. అలా కాదు (అది నిజం కాదు)! వారి సత్య తిరస్కారం వలన అల్లాహ్ వారిని శపించాడు (బహిష్కరించాడు).⁶¹ ఎందుకంటే వారు విశ్వసించేది చాలా తక్కువ.

89. మరియు ఇప్పుడు వారి వద్ద నున్న దానిని (తొరాత్ ను) ధృవీకరించే గ్రంథం (ఈ ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ తరఫునుండి వారి వద్దకు వచ్చింది. మరియు దీనికి ముందు వారు

58) 'ఈసా' ('అ.స.)కు అల్లాహుత'అలా ప్రసాదించిన అద్భుత సూచనలు: చచ్చిన వారిని బ్రతికించటం, కుష్టురోగులను బాగు చేయటం మరియు పుట్టుగుడ్డి వారికి చూపు నివ్వటం మొదలైనవి. చూడండి, 3:49.

59) పరిశుద్ధాత్మ అంటే జిబ్రీల్ ('అ.స.), (ఫ'త్త్ అల్-బయాన్, ఇబ్నీ-కసీర్, బు'ఖారీ, ముస్లిం, అబూ-దావూద్, తిర్మిజీ). మహా ప్రవక్త ('స'అ స): కవి 'హస్సాన్ (ర'ద. 'అ.)కు దూ'హుల్-ఖుదుస్ (జిబ్రీల్ 'అ.స.) సమర్థన కొరకు అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థించారు.

60) 'ఈసా'('అ.స.)ను అబద్ధీకుడన్నారు. 'జకరియ్య మరియు య'హ్య ('అల్లహేమ్ స.)లను చంపారు, (ము'హమ్మద్ జానాగడి). ఇంకా చూడండి, 2:61, వ్యాఖ్యానం-47.

61) ల'అనతుస్: Wrath, Banishment, Rejection, Deprivation అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహాల నుండి బహిష్కరించ, శపించ, నిషేధించ, త్రోసివేయ, దూషించ బడటం, మరియు అభిశాపం అనే అర్థాలున్నాయి.

సత్యతిరస్కారులపై విజయం కొరకు ప్రార్థించే వారు. ఇప్పుడు సత్యమని గుర్తించ బడినది (ఈ గ్రంథం) వచ్చినా, వారు దానిని తిరస్కరించారు. కాబట్టి, సత్యతిరస్కారులపై అల్లాహ్ అభిశాపం (బహిష్కారం) అవతరిస్తుంది.

90. అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) తిరస్కరించి, వారు ఎంత నీడమైన మూల్యానికి తమను తాము అమ్ముకున్నారు! అది (వారి తిరస్కారం) అల్లాహ్! తన దాసులలో, తానుకోరిన వారిపై, తన అనుగ్రహం (ఖుర్ఆన్ / ప్రవక్తత్వం) అవతరింపజేశాడనే కక్ష వల్లనే! కనుక వారు (అల్లాహ్) క్రోధం మీద మరింత క్రోధానికి గురయ్యారు. మరియు ఇలాంటి సత్య-తిరస్కారులకు అవమానకరమైన శిక్ష ఉంది.

91. మరియు వారితో (యూదులతో): “అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దానిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) విశ్వసించండి.” అని అన్నప్పుడు, వారు: “మా (ఇస్రాాయిల్) వారిపై అవతరింప జేయబడిన దానిని (తొరాత్ ను) మాత్రమే మేము విశ్వసిస్తాము.” అని అంటారు. మరియు దాని తరువాత వచ్చినది (ఈ ఖుర్ఆన్) సత్యమైనప్పటికీ మరియు వారి వద్దనున్న దానిని (తొరాత్ ను) ధృవపరుస్తున్నప్పటికీ, దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) తిరస్కరిస్తున్నారు. (ఓ ము'హమ్మద్) వారిని అడుగు: “మీరు వద్దనున్న గ్రంథాన్ని విశ్వసించే వారే అయితే ఇంతకు పూర్వం వచ్చిన అల్లాహ్ ప్రవక్తలను ఎందుకు హత్య చేస్తూ వచ్చారు?”⁶² (5/8)

92. * మరియు వాస్తవానికి మూసా స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని మీ వద్దకు వచ్చాడు. తరువాత అతను బోగాన్, మీరు ఆవుదూడ (విగ్రహాన్ని) ఆరాధ్యదైవంగా చేసు కున్నారు మరియు మీరు ఎంత దుర్మార్గులు!

93. మరియు మేము 'తూర్ పర్వతాన్ని ఎత్తి మీపైనిలిపి మీనుంచి తీసుకున్న ప్రమాణాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): “మేము మీకు చేస్తున్న వాటిని (ఉపదేశాలను) స్థిరంగా పాటించండి మరియు జాగ్రత్తగా వినండి.” అని చెప్పాము.

62) చూడండి, 2:61 మరియు 2:87.

వారు: “మేము విన్నాము కానీ, అతిక్రమిస్తున్నాము.” అని అన్నారు, వారి సత్యతీరస్కారం వలన వారి హృదయాలలో ఆవుదూడ ప్రేమ నిండి పోయింది. వారితో అను: “మీరు విశ్వాసులే అయితే! ఈ చెడు చేష్టలను చేయమని మిమ్మల్ని ఆదేశించే మీ ఈ విశ్వాసం చాలా చెడ్డది”

94. వారితో ఇలా అను: “ఒకవేళ అల్లాహ్ వద్దనున్న పరలోక నివాసం మానవు లందిరికీ కాక కేవలం, మీకు మాత్రమే ప్రత్యేకించబడి ఉంటే,⁶³ మీరు మీ ఈ అభిప్రాయంలో సత్య వంతులే అయితే, మీరు మరణాన్ని కోరండి!”

95. కానివారు ఎన్నటికీ దానిని (మరణాన్ని) కోరరు. ఎందుకంటే, వారు తమ చేతులారా చేసి పంపినవి (తమ కర్మలు) వారికి బాగా తెలుసు. ఈ దుర్మార్గులవిషయం అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

96. మరియు నిశ్చయంగా, జీవితం పట్ల సర్వజనుల కంటే ఎక్కువ వ్యామోహం వారి (యూదుల)లోనే ఉందనే విషయం నీవు గ్రహిస్తావు. ఈ విషయంలో వారు ముప్రీకులను కూడా మించిపోయారు. వారిలో ప్రతి ఒక్కడూ వేయి సంవత్సరాలు బ్రతకాలని కోరుతుంటాడు. కానీ దీర్ఘాయుర్దాయం వారిని శిక్ష నుండి తప్పించలేదు. మరియు వారు చేసినదంతా అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు.⁶⁴

97. (ఓ ప్రవక్తా!) వారితో ఇలా అను: “జిబ్రీల్ పట్ల విరోధమున్న ప్రతివాడూ ఈ యధార్థాన్ని గ్రహించాలి. అల్లాహ్ ఆజ్ఞితోనే అతను ఈ ఖుర్రాన్ ను నీ హృదయంపై అవతరింపజేశాడు. పూర్వం వచ్చిన అన్ని దివ్యగ్రంథాలను ఇది ధృవీకరిస్తున్నది మరియు విశ్వసించే వారికి ఇది సన్మార్గం చూపుతున్నది మరియు శుభవార్తను ఇస్తున్నది.”⁶⁵

63) చూడండి, 2:111.

64) అల్-బ'సీరు (28): *The All-Seeing*. సర్వ దృష్టికర్త. అంతా చూడ, గమనించ గలవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పిరల్ ఒకటి.

65) కొందరు యూద మతాచారాలు మహాప్రవక్త ('స'అస) దగ్గరికి వచ్చి అన్నారు: “మీరు మా కోన్ని ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులు ఇస్తే మేము ఇస్లాం స్వీకరిస్తాము. ఎందుకంటే ఒక ప్రవక్త తప్ప

98. “అల్లాహ్ కు ఆయనదూతలకు, ఆయన ప్రవక్తలకు, జిబ్రీల్ కు మరియు మీకాయీల్ కు ఎవరు శత్రువులో, నిశ్చయంగా అలాంటి సత్య తీరస్కారులకు అల్లాహ్ శత్రువు.”⁶⁶

99. మరియు వాస్తవంగా, మేము నీపై స్పష్టమైన సూచనలు (ఆయాతీ) అవతరింపజేశాము. మరియు అవిధేయులు తప్ప మరెవ్వరూ వాటిని తీరస్కరించరు.

100. ఏమీ? వారు ఒడంబడికీ చేసినపు డల్లా, వారిలో ఒక వర్గం వారు దానిని త్రోసి పుచ్చుటం జరగలేదా? వాస్తవానికి వారిలో చాలా మంది విశ్వసించని వారున్నారు.

101. మరియు వారి దగ్గర పూర్వంనుంచే ఉన్న దానిని (దివ్యగ్రంథాన్ని) ధృవపరుస్తూ ఒక ప్రవక్త (ము'హమ్మద్) అల్లాహ్ తరపు నుండి వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు, గ్రంథ ప్రజలలోని ఒక వర్గం వారు దానిని గురించి ఏమీ తెలియని వారిగా, అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని తమ వీపుల వెనుకకు త్రోసివేశారు.⁶⁷

102. మరియు వారు సుల్తమాన్ రాజ్య కాలమున, షైతానులు పరించే దానిని (జాల విద్యను) అనుసరించారు. సుల్తమాన్ సత్య

మరొకరు వీటికి జవాబివ్వలేరు.” మహా ప్రవక్త ('స'అస) వారి ప్రశ్నలన్నింటికీ జవాబిచ్చారు. వారు ఇలా అన్నారు: “మీ వద్దకు వ'హీ ఎవరు తెస్తారు?” అతను జవాబిచ్చారు: “జిబ్రీల్ ('అ.స.)” వారన్నారు: “జిబ్రీల్ ('అ.స.) మా శత్రువు, మాపై యుద్ధాలను మరియు శిక్షలను అవతరింపజేశాడు, కాబట్టి మేము మిమ్మల్ని ప్రవక్తగా నమ్ముము.” అని అంటూ వెళ్ళిపోయారు. (ఇబ్నీ-కసీ'ర మరియు ఫ'త్త్ అల్-ఖదీర్, ర.'అల్లహీమ్).

66) యూదులు అంటారు: “మీకాయీల్ ('అ.స.) మా స్నేహితుడు.” అల్లాహ్ (సు.త.) అంటాడు: “వీరంతా నాకు ప్రయమైన నా దాసులు. కావున ఏ వ్యక్తి అయినా వీరిలో ఏ ఒక్కరికీ శత్రువైనా వాడు నాకూ శత్రువే!”

67) యూదుల దివ్య గ్రంథం (తొరాత్)లో: “అరేబియాలో ఒకప్రవక్త వస్తాడు, మీరు అతనిని అనుసరించాలి.” అని, ప్రస్తావన ఉన్నా, వారు లోకకృత్యంకుండా దానిని (తొరాత్ ను) తమ వీపులవెనుకకు త్రోసివేశారు. చూ. 2:42,76.

తిరస్కారి కాలేదు; కానీ నిశ్చయంగా, పైతానులు సత్యాన్ని తిరస్కరించారు. వారు బాబీలోన్ నగరమందు, హూతూత్ మూరూత్, అనే ఇద్దరు దేవదూతల ద్వారా తేబడిన జాలవిద్యను ప్రజలకు నేర్పుచుండిరి. ఎవరికైనా ఆ విద్యను నేర్పేటప్పుడు, వారిద్దరు (దేవ దూతలు) ఇలా చెప్పే వారు: “నిశ్చయంగా, మేము (మానవులకు) ఒక పరీక్ష! కాబట్టి మీరు (ఈ జాలవిద్యను నేర్చుకొని) సత్యతిరస్కారులు కాకండి.” అయినప్పటికీ వారు (ప్రజలు), భార్యాభర్తలకు ఎడబాటు కలిగించేది (జాల విద్య) వారిద్దరి దగ్గర నేర్చుకునేవారు. మరియు అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే, దాని ద్వారా ఎవరికీ ఏ మాత్రం హాని కలిగించలేదు. మరియు వారు నేర్చుకునేది, వారికి సప్తం కలిగించేదే, కాని లాభం కలిగించేది ఎంతమాత్రం కాదు. మరియు వాస్తవానికి దానిని (జాలవిద్యను) స్వీకరించే వానికి పరలోక సాఖ్యాలలో ఏ మాత్రమూ భాగం లేదని వారికి బాగా తెలుసు. మరియు వారు ఎంత తుచ్చమైన నోమ్ముకు బదులుగా తమను తాము అమ్ముకున్నారు! ఇది వారికి తెలిస్తే ఎంత బాగుండేది!

103. మరియు వారు విశ్వసించి, దైవబీతి కలిగి ఉండేనట్లయితే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తరపు నుండి వారికి ఎంతో శ్రేష్టమైన ప్రతిఫలం లభించి ఉండేది. దీనిని వారు గ్రహిస్తే ఎంత బాగుండేది!

104. ఓ విశ్వాసులారా, (మీరు ప్రవక్తతో మాట్లాడేటప్పుడు) రా'ఇనా! అని అనకండి. ఉన్'జుర్నా! అని(గౌరవంతో)అనండి⁶⁸ మరియు

68) రా'ఇనా : అంటే, Be careful; Listen to us, we listen to you. ఆగండి! మా మాట వినండి, మేము మీ మాట వింటాము, అని అర్థం. కాని యూదులు ఈ పదాన్ని తమ నాలుకలను త్రిప్పి, హీల్నా బాషలో, రా' ఈనా - మా పశువుల కాపరి, లేక మూర్ఖుడు, అనే అర్థం ఇచ్చే దురుద్దేశంతో పలికి తమ కక్ష తీర్చునేవారు. కాబట్టి విశ్వసులతో: మీరు ఉన్'జుర్నా అంటే 'మమ్మల్ని అర్థం చేసుకోనివ్వండి.' అని గౌరవంతో, అనమని ఆజ్ఞ ఇవ్వబడుతోంది. ఇదే విధంగా యూదులు: అస్సలాము 'అలైకుమ్

(అతని మాటలను) శ్రద్ధతో వినండి. మరియు సత్యతిరస్కారులకు బాధాకరమైన శిక్ష గలదు.

105. సత్యతిరస్కారులైన గ్రంథప్రజలకుగానీ మరియు బహుదైవారాధకులకు(ముత్తీకులకు) గానీ, మీ ప్రభువు నుండి మీకు ఏదైనా మేలు అవతరించడం ఎంత మాత్రం ఇష్టంలేదు. కానీ అల్లాహ్ తాను కోరిన వారినే తన కరుణకు ప్రత్యేకించు కుంటాడు. మరియు అల్లాహ్ అనుగ్రహించటంలో సర్వోత్తముడు.⁶⁹ (3/4)

106. * మేము మా ప్రవచనాలలో (ఆయాత్ లలో) ఒక దానిని రద్దుచేసినా లేక మరపింపజేసినా దాని స్థానంలో దానికంటే శ్రేష్టమైన దానిని లేక కనీసం దానితో సమానమైన దానిని తీసుకువస్తాము. ఏమీ? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడని నీకు తెలియదా?

107. ఏమీ? వాస్తవానికి, భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యధిపత్యం కేవలం అల్లాహ్ కే చెందుతుందని, నీకు తెలియదా? మరియు అల్లాహ్ తప్ప మిమ్మల్ని రక్షించేవాడు⁷⁰ గానీ, సహాయం చేసేవాడు గానీ మరెవ్వడూ లేడు!

108. ఏమీ? పూర్వం (యూదులచే) మూసా ప్రశ్నించబడినట్లు, మీరు కూడా మీ ప్రవక్త (ము'హమ్మద్)ను ప్రశ్నించగోరు తున్నారా? మరియు ఎవడైతే, సత్య తిరస్కారాన్ని, విశ్వాసానికి బదులుగా స్వీకరిస్తాడో! నిశ్చయంగా, వాడే సరైనమార్గం నుండి తప్పిపోయిన వాడు.

(మీకు శాంతి కలుగు గాక)! అనే మాటను నాలు కలు త్రిప్పి: అస్సాము 'అలైకుమ్ (మీకు దావు వచ్చుగాక)! అర్థంలో వాడేవారు. చూ. ఖు. 4:46.

69) అల్-అ'జీము -34: The Supreme, సర్వోత్తముడు = అల్-కబీరు -38. The Greatest of all, The Incomparably Great. మహాత్ముడు, పరమ శ్రేష్టుడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

70) అల్-వలియ్యు-56: Patron, సర్వపోషకుడు = అస్-సయ్యద్ Protector, Owner, Defender, Friend, సంరక్షకుడు, ఆరాధ్యుడు, స్నేహితుడు, సహాయకుడు, రక్షించువాడు, స్వామి, అండగా నిలుచువాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూ. 6:14.

109. గ్రంథ ప్రజలలోని పలువురు - వారి మనస్సులలో ఉన్న అసూయవల్ల - సత్యం వారికి సుస్పష్టం అయినప్పటికీ, మీరు విశ్వసించిన తరువాత, మిమ్మల్ని ఏదో ఒక విధంగా, దాని (విశ్వాస మార్గం) నుండి మరల్చి మళ్ళీ సత్యతిరస్కారం వైపునకు తీసుకు పోదామని కోరుతుంటారు. అయితే (వారిపట్ల) అల్లాహ్ తన ఆదేశం ఇచ్చేవరకు, మీరు (వారిని) మన్నించండి, ఉపేక్షించండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

110. మరియు నమా'జ్ స్థాపించండి.⁷¹ విధిదానం ('జుకాత్') ఇవ్వండి. మీరు ముందుగా చేసి పంపిన మంచి కార్యాలను మీరు అల్లాహ్ దగ్గర పొందుతారు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

111. మరియు వారు: "యూదుడు లేదా క్రైస్తవుడు తప్ప, మరెవ్వడూ స్వర్గంలో ప్రవేశించ లేడు!" అని అంటారు. ఇవి వారి అభిలాషలు మాత్రమే. వారిని ఇలా అడుగు: "మీరు సత్య వంతులే అయితే దానికి మీ నిదర్శనాలు చూపండి!"

112. వాస్తవానికి ఎవడైతే అల్లాహ్ కు విద్వేయుడై (ఇస్లాం స్వీకరించి) తన ముఖాన్ని (తనను తాను) అల్లాహ్ కు అంకితం చేసుకొని, సజ్జనుడై ఉంటాడో! దానికి అతడు తన ప్రభువు వద్ద మంచి ప్రతిఫలం పొందుతాడు.⁷² మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా!

71) అంటే నమా'జ్ లను వాటి సమయాలలో, సరిగ్గా దినానికి ఐదు సార్లు, పురుషులు జమా'అత్ తో మరియు స్త్రీలు ఇండ్లలో పాటించాలి, అవి అర్థం.

72) "అఫ్లమ వజ్జహు లిల్లాహ్" అంటే, కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రసన్నత కోరకే ఏదైనా చేయాలి. "వహువ ము'హ్సీనున్" అంటే ఏ పనైనా హృదయపూర్వకంగా, మహాప్రవక్త ('స'అస) ఆదేశాల ప్రకారం చేయాలి. చేసిన కార్యాలకు మంచి ప్రతిఫలం పొందటానికి, ఈ రెండు విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవటం ఎంతో అవసరం. (ఇబ్నె-కసీ'ర్).

113. మరియు యూదులు: "క్రైస్తవుల వద్ద (సత్య ధర్మమనేది) ఏమీ లేదు." అని అంటారు. మరియు క్రైస్తవులు: "యూదుల వద్ద (సత్య ధర్మమనేది) ఏమీ లేదు." అని అంటారు. మరియు వారందరూ చదివేది దివ్యగ్రంథమే. ఇలాగే (దివ్యగ్రంథ) జ్ఞానం లేనివారు (బహు దైవారాధకులు) కూడా ఇదేవిధంగా పలుకు తుంటారు. కావున వారందరిలో ఉన్న అభిప్రాయభేదాలను గురించి, అల్లాహ్ పునరుద్ధానదినమున వారి మధ్య తీర్పు చేస్తాడు.

114. మరియు అల్లాహ్ మస్జిద్ లలో ఆయన నామస్మరణం నిషేధించి వాటిని నాశనం చేయటానికి పాటుపడే వారికంటే ఎక్కువ దుర్మార్గులేవరు? అలాంటి వారు వాటిలో (మస్జిద్ లలో) ప్రవేశించటానికి అర్హులు కారు; వారు (ఒకవేళ ప్రవేశించినా) భయపడుతూ ప్రవేశించాలి. వారికి ఇహ లోకంలో పరాభవం ఉంటుంది మరియు పరలోకంలో ఘోర శిక్ష ఉంటుంది.

115. మరియు తూర్పు పడమరలు అల్లాహ్ కే చెందినవి. కావున మీరు (మీ ముఖాలను) ఏ దిక్కుకు త్రిప్పినా మీకు అల్లాహ్ సముఖమే లభిస్తుంది. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్, సర్వవ్యాప్తి,⁷³ సర్వజ్ఞుడు.

73) అల్-వాసి'ఉ (46): *The All-Embracing, సర్వవ్యాప్తి*. Infinite, Pervading, Bountiful, Comprehending all, Having ample Power or Ability. Has full knowledge of all things, All-Sufficient సర్వోపగతుడు, విస్తారుడు. అంతంలేనివాడు, అపారుడు, అత్యంత ఉదారుడు, సంపద లోసంగు వాడు, అల్లాహ్ జ్ఞానం ప్రతిదానిని ఆవరించుకొని (ఇముద్దుకొని) ఉంది. దివ్య ఖుర్ఆన్ లో, వాసి'ఉన్-అలీమ్ అనే పదాలు ఇంకా 6 చోట్లలో వచ్చాయి, అవి: 2:247, 261, 268, 3:73, 5:54, 24:32. ఈ రెండూ అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు. ఇంకా చూడండి, వాసి'ఉన్ కొరకు, 4:130, 7:156, 53:32.

116. మరియు వారు: “అల్లాహ్ ఒక కుమారుణ్ణి కలిగి ఉన్నాడు (కన్నాడు).” అని అంటారు. ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు.⁷⁴ వాస్తవానికి భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నవన్నీ ఆయనకు చెందినవే. అవన్నీ ఆయనకు విధేయులై ఉన్నాయి.⁷⁵

117. ఆయనే ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ ఏ నమూనా లేకుండా ఆరంభించిన (సృష్టించిన)⁷⁶ వాడు. మరియు ఆయన ఏదైనా చేయాలని నిర్ణయించు కున్నప్పుడు దానిని కేవలం: “అయిపో!” అని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అంతే అది అయిపోతుంది.⁷⁷

118. మరియు అజ్ఞానులు: “అల్లాహ్ మాతో ఎందుకు మాట్లాడడు? లేక మా వద్దకు ఏదైనా సూచన(ఆయత్) ఎందుకు రాదు?” అని అడుగుతారు. వారికి పూర్వం వారు కూడా ఇదే విధంగా అడిగేవారు.⁷⁸ వారందరి మనస్తత్వాలు (హృదయాలు) ఒకేవిధమైనవి. వాస్తవానికి, దృఢ నమ్మకం ఉన్నవారికి మేము మా సూచన (ఆయత్) లను సృష్టపరుస్తాము.

119. నిశ్చయంగా, మేము నిన్ను (ఓ ముహమ్మద్!) సత్యాన్ని ప్రసాదించి, శుభవార్తా నిచ్చేవానిగా మరియు హెచ్చరిక చేసే వానిగా పంపాము. మరియు భగ-భగ మండే నరకాగ్నికి

74) సుబ్ఖాన: సర్వలోపాలకు అతీతుడు, పరి శుద్ధుడు, పరమపవిత్రుడు. చూడండి, 2:32.

75) ఇబ్నీ-అబ్బాస్ (ర'ది.అ.) కథనం. ('స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పు.6, 'హదీస్' నం. 9).

76) బదీ'ఉ (అల్-బదీ'ఉ-95): *The Innovator*, ఆరంభకుడు. ఏనమూనా లేకుండా ఆరంభించిన వాడు ప్రారంభకుడు. మొదటిసారి క్రొత్తగా సృష్టించువాడు. ప్రభవింపజేసేవాడు. ఇదిఅల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూ. 6:101.

77) అల్లాహుత'అలా ఏదైనా చేయదలచుకుంటే దానిని కేవలం: 'అయిపో?' అని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అంతే అది అయిపోతుంది. అలాంటప్పుడు ఆయనకు సంతానం కనే అవసరం ఎందుకుంటుంది. ఈ విధమైన వాక్యం 'కున్ ఫ యుకూన్' ఖుర్ఆన్ లో 8 సార్లు వచ్చింది. చూడండి, 3:47, 59, 6:73, 16:40, 19:35, 36:82, 40:68 మరియు ఇక్కడ.

78) చూడండి, 17:90-93.

గురిఅయ్యే వారిని గురించి నీవు ప్రశ్నించబడవు.⁷⁹

120. మరియు యూదులైనా, క్రైస్తవులైనా నీవు వారి మతమును అనుసరించేవరకూ, వారు నీతో ప్రసన్నులు కారు. నీవు: “నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ చూపిన మార్గమే సన్మార్గం.” అని చెప్పు. మరియు నీకు జ్ఞానం లభించిన తరువాత కూడా, నీవు వారి కోరికలను అనుసరిస్తే, అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి నిన్ను రక్షించేవాడు గానీ, సహాయపడేవాడు గానీ ఎవ్వడూ ఉండడు.

121. మేము దివ్య గ్రంథాన్ని ప్రసాదించిన వారు (యూదులుమరియు క్రైస్తవులు), దానిని (తమ గ్రంథాన్ని) కర్తవ్యంతో పఠించ వలసిన విధంగా పఠిస్తే, అలాంటి వారు దీనిని (ఈ ఖుర్ ఆన్ ను) విశ్వసిస్తారు. మరియు దీనిని(ఈ ఖుర్ ఆన్ ను) తిరస్కరించేవారే నష్టపడువారు.⁸⁰

122. ఓ ఇస్రాయిల్ సంతతి వారలారా! నేను మీకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి మరియు నిశ్చయంగా, నేను మిమ్మల్ని (మీ కాలంలోని) సర్వ లోకాల వారికంటే ఎక్కువగా ఆదరించాను.

123. మరియు ఆ (పునరుజ్జాన) దినాన్ని గురించి భయభీతి కలిగి ఉండండి, ఆ నాడు ఏ వ్యక్తికూడా మరొక వ్యక్తికి ఏమాత్రమూ ఉపయో గపడ లేడు. మరియు ఎవడి నుండి ఎలాంటి పరిహారం స్వీకరించబడదు. మరియు ఎవడికీ సిఫారసు లాభదాయకం కాజాలదు మరియు వారికెలాంటి సహాయమూ లభించదు. (7/8)

79) చూడండి, 3:85.

80) ఇక్కడ పూర్వ గ్రంథపుజులు, అంటే యూదులు మరియు క్రైస్తవులలోని కొందరు సత్పురుషుల విషయం తెలుపబడింది. ఉదాహరణకు: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-సల్లామ్, సల్మాన్ ఫారీస్ (ర'ది. 'అస్థమ్)ల వంటివారు. వారు తమ గ్రంథాలలో పేర్కొనబడిన రాబోయే ప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస)మే అన్న సత్యాన్ని గ్రహించి, విశ్వసించి సత్య ధర్మమైన ఇస్లామ్ ను స్వీకరించారు. ఏ ధర్మాన్నైతే దైవప్రవక్తలు ఆదమ్, నూహ్, ఇబ్రాహీమ్, మూసా మరియు 'ఈసా మొదలైన వారు ('అల్లీహీమ్.స.) ఆచరించి, బోధించారో!

124. * మరియు ఇబ్రాహీమ్ ను అతని ప్రభువు (కొన్ని) ఉత్తరువులిచ్చి పరీక్షించిన విషయాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి). వాటి అన్నింటిలో అతను నెగ్గాడు. అప్పుడు, ఆయన (అల్లాహ్): “నిశ్చయంగా, నేను నిన్ను మానవ జాతికి నాయకునిగా చేస్తున్నాను.” అని అన్నాడు. (దానికి ఇబ్రాహీమ్): “మరి నా సంతతి వారు?” అని అడిగాడు.⁸¹ (దానికి అల్లాహ్): “నా వాగ్దానం దుర్మార్గులైన వారికి వర్తించదు.” అని జవాబిచ్చాడు.⁸²

125. మరియు ఈ (క'అబహ్) గృహాన్ని మేము మానవులకు తరచుగా సందర్శించే కేంద్రం (పుణ్యస్థలం)గా మరియు శాంతి నిలయంగా చేసి,⁸³ ఇబ్రాహీమ్ నిలబడిన

81) అల్లాహ్ (సు.త.) ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) యొక్క ఈ విన్నపాన్ని పూర్తిచేశాడు. ఇది 29:27లో పేర్కొనబడింది.

82) “నా వాగ్దానం దుర్మార్గులైన వారికి వర్తించదు.” అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ఈ ప్రవచనం ఎంతో ఆలోచింపదగినది. ఇక్కడ ఆయన విశదపరిచింది ఏమిటంటే: ఒక మంచి సత్పురుషుని లేక ప్రవక్త సంతతికి చెందినంత మాత్రానా - వారు అవిశ్వాసులై, సత్కార్యాలు చేయని వారైతే - వారి వంశకీర్తి, వారి పెద్దల ప్రవక్తత్వం వారికి ఏ విధంగానూ పనికిరాదు. ప్రతి ఒక్కడూ తన స్వంత విశ్వాసం మరియు సత్కార్యాల ఆధారంగానే ప్రతిఫలం పొందుతాడు. మహా ప్రవక్త ('స'అస) 'హదీస్' ఇలా ఉంది: “ఏ వ్యక్తి వ్యవహారాలైతే అతనిని వెనుక విడిచాయో, అలాంటి వ్యక్తి పుట్టు పూర్వే త్రాటులు, వంశ ప్రతిఫలం అతనిని ఏ మాత్రం ముందుకు తీలేవు.” ('స'హీ'హ్ ముస్లిం).

83) మసా'బితల్లిన్హాన్: అంటే, ప్రజల కొరకు పుణ్యస్థలం. దీని మరొక అర్థం, మాటిమాటికి సందర్శించే కేంద్రం. ఎందుకంటే ఒకసారి అల్లాహ్ (సు.త.) గృహాన్ని సందర్శించిన వాడు, మళ్ళీ మళ్ళీ దానిని దర్శించాలని కోరుతూ ఉంటాడు. దీని మరొక మహత్వ మేమిటంటే, ఇది శాంతి కేంద్రం. అంటే ఇక్కడ ఏకత్వపు భయం ఉండదు. అందుకే అజ్ఞాన కాలంలో కూడా ముస్లిక్ లు 'హరమ్ సరిహద్దులలో' తమ శత్రువులతో పోరాడటంగానీ, హత్యలుగానీ చేసేవారు కాదు.

చోటును మీరు నమాజ్ చేసే స్థలంగా చేసుకోండి.⁸⁴ విషయాన్ని (జ్ఞాపకం చేసుకోండి). మరియు మేము ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్మా'యీల్ లకు: “నా ఈ గృహాన్ని ప్రదక్షిణ చేసేవారి కొరకూ, ఏకాంత ధ్యానం ('ఏతికాఫ్) పాటించేవారి కొరకూ, వంగే (రుకూ'ఉ చేసే) వారికొరకూ మరియు సజ్జాలు చేసే వారి కొరకూ పరిశుద్ధంగా ఉండండి.” అని నిర్దేశించాము.

126. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఇబ్రాహీమ్: “ఓ నా ప్రభూ! ఈ నగరాన్ని (మక్కాను) శాంతియుతమైన నగరంగా చేసి, ఇందు నివసించేవారిలో, అల్లాహ్ ను మరియు అంతిమదినాన్ని విశ్వసించేవారికి అన్నిరకాల ఫలాలను జీవనోపాధిగా నొసంగు.” అని ప్రార్థించినప్పుడు, (అల్లాహ్): “మరియు ఎవడు సత్యతీరస్కారి అవుతాడో అతనికి నేను ఆనందించటానికి కొంత కాలం విడిచిపెట్టాను. తరువాత అతనిని నరకాగ్ని లోకి బలవంతంగా త్రోసివేస్తాను. అది ఎంత దుర్మరమైన గమ్యస్థానం!” అని అన్నాడు.

127. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్మా'యీల్ ఈ గృహపు (క'అబహ్) పునాదులను ఎత్తే టప్పుడు (ఈ విధంగా ప్రార్థించారు): “ఓ మా ప్రభూ! మా ఈ సేవను స్వీకరించు. నిశ్చయంగా, నీవు మాత్రమే సర్వవినేవాడవు,⁸⁵ సర్వజ్ఞుడవు.”⁸⁶

84) ముఖామె ఇబ్రాహీమ్: అంటే ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) నిలబడిన రాయి. అతను దానిపైన నిలబడి క'అబహ్ గృహాన్ని నిర్మించారు. అది 'హరమ్ లో క'అబహ్ కు దగ్గరగా ఉంది. 'తవాఫ్ పూర్తిచేసిన వారు ప్రతిఒక్కరూ, దాని దగ్గరలో రెండురకా'అతులు నమాజ్ చేస్తారు.

85) అస్-సమీ'ఉ (27): *The All-Hearing* సర్వం వినేవాడు. Who hears everything. సర్వశ్రవణ సమర్థుడు. అస్సమీ'ఉన్-అలీమ్, ఈ ద్వంద పదం ఖురఆన్లో 29 సార్లు వచ్చింది. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

86) అల్-అలీము (20): *The All-Knowing*, సర్వజ్ఞుడు. చూడండి, 2:32.

128. “ఓ మా ప్రభూ! మమ్మల్ని నీకు విధేయులుగా (ముస్లింలుగా) చేయి మరియు మా సంతతి నుండి ఒక సంఘాన్ని నీకు విధేయులుగా (ముస్లింలుగా) ఉండునట్లుచేయి. మరియు మాకు, మా ఆరాధనా రీతులను (మనాసిక్ లను) తెలుపు మరియు మా పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరిండు. నిశ్చయంగా నీవే పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించే వాడవు, అపార కరుణా ప్రదాతవు.”

129. “ఓ మా ప్రభూ! వీరిలో నుండి నీ సందేశాలను చదివి వినిపించుటకునూ, నీ గ్రంథాన్ని నేర్పుటకునూ, దివ్యజ్ఞానాన్ని బోధించుటకునూ మరియు వారిని పరిశుద్ధులుగా మార్చుటకునూ ఒక సందేశ హరుణ్ణి పంపు.⁸⁷ నిశ్చయంగా, నీవే సర్వ శక్తి మంతుడవు,⁸⁸ మహా వివేకవంతుడవు.”

130. మరియు ఇబ్రాహీమ్ మతం నుండి విముఖుడయ్యేవాడవడు, తనను తాను అవివేకిగా చేసుకొనువాడు తప్ప? వాస్తవానికి మేము అతనిని (ఇబ్రాహీమ్ ను) ఈ లోకంలో ఎన్నుకున్నాము. మరియు నిశ్చయంగా, అతను పరలోకంలో సద్వర్తనులతో పాటు ఉంటాడు.

131. అతని ప్రభువు అతనితో: “(మాకు) విధేయుడవుగా (ముస్లింగా) ఉండు.” అని అన్నప్పుడు అతను: “నేను సర్వలోకాల

87) ఇది ఇబ్రాహీమ్ మరియు ఇస్మా'యీల్ ('అల్లైహీమ్.స.)ల యొక్క చివరి దు'ఆ. అల్లాహ్ (సు.త.) దీనిని స్వీకరించి ఇస్మా'యీల్ ('అ.స.) సంతతి నుండి ము'హమ్మద్ ('స'అస)ను సందేశహరునిగా పంపాడు. కావున ము'హమ్మద్ ('స'అస) అన్నారు: “నేను నా తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) యొక్క దు'ఆ ను, 'ఈసా ('అ.స.) యొక్క శుభవార్తను మరియు నా తల్లి యొక్క కలను.” (ఫ'త్తీ రబ్బాని).

88) అల్-అ'జీజ్ (9): *The Almighty*, సర్వ శక్తి మంతుడు. సర్వశక్తిసంపన్నుడు, ఆయన అధికారం సర్వాన్ని పరివేష్టించి ఉన్నది, గౌరవానికి మూలాధారి.

ప్రభువునకు విధేయుడను (ముస్లింను) అయిపోయాను.” అని జవాబిచ్చాడు.

132. మరియు ఇబ్రాహీమ్ తన సంతా నాన్ని దీనిలోనే (ఈ ఇస్లాం మార్గంలోనే) నడవండని బోధించాడు. మరియు య'అఖూబ్ కూడా తన (సంతానంతో అన్నాడు): “నా బిడ్డలారా! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీ కొరకు ఈ ధర్మాన్నే నియమించి ఉన్నాడు. కావున మీరు అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) కాకుండా మరణించకండి!”⁸⁹

133. ఏమీ? య'అఖూబ్ కు మరణం సమీపించినప్పుడు, మీరు అక్కడ ఉన్నారా?⁹⁰ అప్పుడతను తన కుమారులతో: “నా తరువాత మీరు ఎవరిని ఆరాధిస్తారు?” అని అడిగి నప్పుడు. వారన్నారు: “నీ ఆరాధ్యదైవం మరియు నీ పూర్వీకులగు ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా'యీల్ మరియు ఇస్'హాఖ్ ల ఆరాధ్య దైవమైన ఆ ఏకైక⁹¹ దేవుణ్ణి (అల్లాహ్ నే) మేము ఆరాధిస్తాము మరియు మేము ఆయనకే విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉంటాము.”

89) ఇబ్రాహీమ్ మరియు య'అఖూబ్ ('అల్లైహీమ్ స.)లు కూడా తమ సంతానాన్ని అనుసరించమని బోధించిన ధర్మం ఇస్లామ్ మాత్రమే. ఈ ఇస్లాం ధర్మమే అల్లాహ్ (సు.త.) కు మాత్రమే దాస్యం చేయటమే (విధేయులుగా ఉండటమే) ఆదమ్ ('అ.స.) నుండి చిట్టచివరి ప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స'అస) వరకూ ప్రవక్త లందరూ బోధించిన ధర్మం. (చూడండి, 3:19).

90) ఇక్కడ యూదులు ప్రశ్నింపబడు తున్నారు: “య'అఖూబ్ ('అ.స.) మరణించి నప్పుడు మీరైతే అక్కడలేరుకదా! అలాంటప్పుడు మీకెలా తెలుసు, అతను తన కుమారులకు బోధించిన ధర్మ మేమిటి?” అతనేగాక ప్రతిప్రవక్త బోధించిన ధర్మం ఇస్లాం మాత్రమే. ('స'హీ'హ్ బు'ఖారీ).

91) అల్-వా'హిద్ (67): *The One*, అద్వి తీయుడు. The Sole. ఒకే ఒక్కడు, ఏకైకడు ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి, 2:163, 12:39.

అహ్మదున్: The One and Alone, ఏకైకడు, ఒకే ఒక్కడు. చూడండి, 112:1,4.

134. అది ఒక గతించిన సమాజం. దాని కర్మల ఫలితం దానికి మరియు మీ కర్మలది మీకు. మరియు వారు చేస్తూ ఉండిన కర్మలను గురించి మీరు ప్రశ్నించబడరు.

135. మరియు వారంటారు: “మీరు యూదులుగా లేదా క్రైస్తవులుగా ఉంటేనే మీకు మార్గదర్శకత్వం లభిస్తుంది!” వారితో అను: “వాస్తవానికి, మేము(అనుసరించేది) ఇబ్రాహీమ్ మతం, ఏకదైవ సిద్ధాంతం (‘హానీఫా’). మరియు అతను బహు-దైవారాధకుడు కాడు.”⁹²

136. (ఓ ముస్లింలారా!) మీరు ఇలా అనండి: “మేము అల్లాహ్ ను మరియు ఆయన మా కొరకు అవతరింపజేసిన సందేశాలను మరియు ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా‘యీల్, ఇస్‘హాఖ్, య‘అఖూబ్ మరియు అతని సంతతి వారికి ఇవ్వబడిన వాటిని మరియు మూసా, ‘ఈసా మరియు ఇతర ప్రవక్త లందరికీ వారి ప్రభువు తరఫునుండి ఇవ్వబడిన వాటిని (సందేశాలను) విశ్వసిస్తాము. వారితో ఏ ఒక్కరి పట్లా మేము భేదభావం చూపము. మేము ఆయనకు విధేయులం (ముస్లింలం) అయ్యాము.”

137. వారు కూడా మీరు విశ్వసించినట్లు విశ్వసిస్తే, వారు సన్మార్గం పొందిన వారవుతారు. ఒకవేళ వారు తిరిగిపోతే, విరోధం వహించిన వారవుతారు. (వారి నుండి రక్షించటానికి) మీకు అల్లాహ్ చాలు. ఆయనే సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

138. (వారితో ఇలా అను): “(మీరు) అల్లాహ్ రంగును (ధర్మాన్ని) స్వీకరించండి. మరియు అల్లాహ్ కంటే మంచి రంగు (ధర్మం) ఎవరిది? మరియు మేము ఆయనను మాత్రమే ఆరాధించేవారము.”⁹³

92) చూడండి, ‘స‘హీ‘హ్ బు‘ఖారీ, పుస్తకం-5, ‘హదీస్‘ నం. 169.

93) దీని మరొక తాత్పర్యం ఇలా ఉంది: “అల్లాహ్ రంగును (ధర్మాన్ని) ఎంచుకోండి. మరియు

139. (ఓ ము‘హమ్మద్!) వారితో అను: “ఏమీ? అల్లాహ్ విషయంలో మీరు మాతో వాదిస్తారా? (వాస్తవానికి) ఆయన మా ప్రభువు మరియు మీ ప్రభువు కూడాను. మా కర్మలు మాకు మరియు మీ కర్మలు మీకు. మరియు మేము ఆయనకు మాత్రమే మనఃపూర్వకంగా విధేయుల మయ్యాము.”

140. లేక మీరు: “నిశ్చయంగా ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా‘యీల్, ఇస్‘హాఖ్, య‘అఖూబ్ మరియు వారి సంతతి వారంతా యూదులు మరియు క్రైస్తవులు.” అని అంటారా? ఇంకా ఇలా అను: “ఏమీ మీకు బాగా తెలుసా? లేక అల్లాహ్ కు (బాగా తెలుసా)? అల్లాహ్ వద్ద నుండి తన వద్దకు వచ్చిన సాక్ష్యాన్ని దాచే వాని కంటే ఎక్కువ దుర్మార్గుడెవడు? మరియు మీ కర్మలనుండి, అల్లాహ్ నిర్లక్ష్యంగా లేడు!”

141. “ఇప్పుడు ఆ సంఘం గతించి పోయింది. అది చేసింది దానికి మరియు మీరు చేసింది మీకు. వారు చేస్తూ ఉండిన కర్మలను గురించి మీరు ప్రశ్నించబడరు.”⁹⁴

అల్లాహ్ రంగు (ధర్మం) కంటే ఉత్తమమైన రంగు (ధర్మం) ఎవరిది? మరియు మేము ఆయనను మాత్రమే ఆరాధించే వారము.”

క్రైస్తవులు ఒక పసుపురంగు చేసి ఉంచుతారు. బిడ్డ పుట్టినా లేక ఎవడైనా క్రైస్తవ మతం అవలంబించినా! వారు, అతనిని ఆ రంగులో ముంచి: ‘పవిత్రమైన క్రైస్తవుడయ్యాడు.’ అని అంటారు. దీనిని బాప్టిసం (Baptism) అంటారు. ఈ ఆచారాన్ని ఖండిస్తూ: అల్లాహ్ (సు.త.) రంగు (ధర్మం) అంటే ఇస్లాం ధర్మమే, అంటే అల్లాహ్ (సు.త.)కు విధేయులై కేవలం ఆయననే ఆరాధించడం. ఇదే ప్రవక్తలందరూ బోధించిన ధర్మం, అని విశదపరబడింది.

94) చూడండి, 35:18 మరియు 53:39.